

Αρ. 86: 823

PT 8000-0586

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΤΟΥ

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Θ Ε Μ Α :

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

"ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 1946 - 1982"

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : Δημητρούκ ας Γ.

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ,

~~Τμήμα Λογιστών~~

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριθ. Εισαγωγής - 823

Ε ι σ α γ ω γ ή

Σ' αυτή την εργασία θα ασχοληθούμε με την νομισματική και πιστωτική πολιτική που ακολούθησε η χώρα μας από το 1946 έως το 1982. Κύριος άξονας και εκφραστής αυτής της πολιτικής υπήρξε η Νομισματική Επιτροπή, η οποία είχε και όλες τις αρμοδιότητες που της επέτρεπαν να είναι το όργανο που είχε αναλάβει τη ανάπτυξη της οικονομίας και τον έλεγχο όλων των αρμόδιων που σχετίζονται με αυτήν. Σημαντικός βοηθός της στάθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία την ελάφρυνε την βοηθούσε και την ενημέρωνε στο δύσκολο και πολύπλοκο έργο της.

Συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε στη σύσταση, τη σύνθεση και τον κανονισμό λειτουργίας της Νομισματικής Επιτροπής, στις υποεπιτροπές και τις αρμοδιότητές της. Θα εξετάσουμε την προσωπικότητά της από την νομική πλευρά, τη σχέση της με την Τράπεζα της Ελλάδος, τον έλεγχο που ασκεί στις υπόλοιπες Τράπεζες και τον τρόπο που διαχειρίζεται τα διαθέσιμα κεφάλαια των Δημοσίων Οργανισμών. Επίσης, θα παρακολουθήσουμε τον τρόπο που ασκεί την πιστωτική της πολιτική και τον έλεγχο της πίστωσης, την αρμοδιότητα που έχει πάνω στην έκδοση του χαρτονομίσματος και τις τραπεζικές χορηγήσεις, αλλά και τον τρόπο ελέγχου των αποφάσεών της. Τέλος θα καταλήξουμε στην οριστική της διάλυση.

Σ ύ σ τ α σ η τ η ς Ν ο μ ι σ μ α τ ι κ ή ς Ε π ι τ ρ ο π ή ς

Η Νομισματική Επιτροπή ιδρύθηκε στις 24 Ιανουαρίου 1946 στο Λονδίνο μεταξύ των κυβερνήσεων της Μεγάλης Βρετανίας και της Ελλάδος, και είχε ως κύριο μέλημα τον έλεγχο της έκδοσης των χαρτονομισμάτων και την διατήρηση της νόμιμης: ισοτιμίας της δραχμής προς την Αγγλική λίρα και το δολλάριο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Η διάρκεια των Νομισματικών Επιτροπών προβλεπόταν περιορισμένη (μέχρι τις 31/12/1957), παρατάθηκε όμως επανηλειμμένα με διάφορους νόμους, ο τελευταίος των οποίων το 1960, όριζε ότι η λειτουργία της Νομισματικής Επιτροπής μέχρι την έκδοση πράξεως από το Υπουργικό Συμβούλιο για διακοπή της λειτουργίας αυτής.

Στο μεταξύ όμως, οι αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής διευρύνθηκαν σημαντικά, κυρίως με δύο βασικούς νόμους, οι οποίοι εξεδώθηκαν το 1946 και το 1951. Με τον πρώτο ανατέθηκε στην Νομισματική Επιτροπή ο καθορισμός της διαδικασίας ασκήσεως της πιστωτικής πολιτικής και η θέσπιση γενικών κανόνων που αφορούσαν την χρηματοδότηση διαφόρων παραγωγικών κλάδων και τους όρους χορηγήσεων των πιστώσεων. Με τον δεύτερο η Νομισματική Επιτροπή κατέστη ισχυρότατο όργανο άσκησης της συναλλαγματικής πολιτικής, η οποία είχε την δυνατότητα να αποφασίζει ανεξάρτητα από κάθε άλλη διάταξη νόμου για τους όρους αποκτήσεως και διαθέσεως συναλλάγματος, χρυσού και χρυσών νομισμάτων από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Με άλλο νόμο, το 1971, καταργήθηκε η προβλεπόμενη Νομισματική Επιτροπή που είχε συσταθεί το 1946 και συστάθηκε νέα.

Στη συνέχεια, με νόμο του 1973 καταργήθηκε και αυτή η Νομισματική Επιτροπή και επανασυστάθηκε νέα.

Τέλος το 1976, καταργήθηκε και αυτή η Νομισματική Επιτροπή, και συστάθηκε νέα με την οριστική και τελική της μορφή.

Η σύσταση της Νομισματικής Επιτροπής έπρεπε να είναι τέτοια ώστε να μπορεί να ανταπεξέρχεται στις ιδιαιτερότητες και δυσκολίες της αποστολής που θα

της ανατεβόταν.

Τα μέλη της άρμοζε να είναι άτομα με πλήρη γνώση και ειδίκευση στον τομέα των οικονομικών. Θεωρήθηκε λοιπόν σωστό ότι δύο από τα μέλη της θα έπρεπε να είναι ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Συντονισμού, ο οποίος και λόγω της θέσεώς του θα εκτελούσε και χρέη προέδρου. Ως τρίτο μέλος της ορίστηκε ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν μπορούσε να προχωρήσει σε ενέργειες χωρίς την συγκατάθεση της Νομισματικής Επιτροπής, έτσι θεωρήθηκε σωστό σαν εκπρόσωπός της στην Νομισματική Επιτροπή ο Διοικητής της, ο οποίος καθώς ήταν και ο αρχαιότερος είχε την πιο άρτια γνώση στα οικονομικά θέματα καθώς και στα θέματα της Τράπεζας.

Τέλος η Επιτροπή θα έκλεινε με δύο ξένους, Βρετανικής και Αμερικανικής εθνικότητας, που προσκαλούσε η Ελληνική Κυβέρνηση.

Η Νομισματική Επιτροπή λειτουργούσε κάθε άλλο παρά αυτόνομα απέναντι στα ξένα συμφέροντα, στα οποία έπρεπε να εδραιώνει τη θέση της μέσα από νόμιμες διαδικασίες. Αυτό διακρίνεται εξαιτίας της ύπαρξης των ξένων στην Επιτροπή και την συμμετοχή τους στην εθνική οικονομία, αλλά και από διεθνείς συμφωνίες όπως αυτής της αρχικής σύστασης το 1946.

Φυσικά δεν ήταν μόνο η Επιτροπή που επηρεαζόταν από την βαρύνουσα γνώμη των ξένων για τις αποφάσεις της, αλλά και η Τράπεζα της Ελλάδος που εξαρτόταν για κάθε ενέργειά της από την Επιτροπή. Έτσι, για την τύπωση χαρτονομισμάτων ή άλλων ειδών Τραπεζικών γραμματειών χρειαζόταν ομόφωνη απόφαση της Επιτροπής.

Υποχρεωνόταν να παραδίδει για μελέτη και έρευνα όλα τα έγγραφα που αφορούσαν την έκδοση τραπεζικών γραμματειών, τις συναλλαγές τους και τα αποτελέσματα που απέφεραν, καθώς και την υποχρέωση να ενημερώνει την Επιτροπή για την εξωτερική της πολιτική, το συνάλλαγμα, τις δανειοδοτήσεις και κάθε άλλο στοιχείο που φαινόταν χρήσιμο στην Επιτροπή και που αφορούσε τη λειτουργία της Τράπεζας και επηρέαζε τη λειτουργία της Επιτροπής.

Αυτή η πολιτική από τη μεριά της Νομισματικής Επιτροπής απέναντι στην Τράπεζα της Ελλάδος είχε σαν σκοπό τη μείωση των παρανομιών και την εξακρίβωσή τους, εφόσον υπήρχαν, και στην ύπαρξη μιας δεύτερης πιο ειδικευμένης άποψης

στα οικονομικά θέματα.

Από τις πρώτες στιγμές της ύπαρξής της η Νομισματική Επιτροπή αποφασίζει να δημιουργήσει Υποεπιτροπές, και αυτό εξαιτίας του αυξανόμενου όγκου εργασίας και για την πρόληψη λαθών και σκοπιμοτήτων. Σ' αυτές τις Υποεπιτροπές γινόταν ειδικός καταμερισμός εργασίας και ευθυνών.

Στην Νομισματική Επιτροπή η ύπαρξη ξένων από την στιγμή που ιδρύθηκε το 1946 ως το 1955 θεωρούνταν απαραίτητη. Το 1955 όμως και το 1957 με σχετικά διατάγματα υπογεγραμμένα από τον Υπουργό Συντονισμού η συμμετοχή των δύο ξένων στα κοινά της Επιτροπής καταργείται. Από το 1957 η Επιτροπή καταρτίζεται αποκλειστικά από Έλληνες και το 1976 όλα τα Υπουργεία που έχουν σχέση με την οικονομία λαμβάνουν μέρος στην Επιτροπή, έχοντας σαν στόχο την επίτευξη του καλύτερου για την Ελληνική Οικονομία. Έτσι, το 1976, για την καλύτερη απόδοση της επιτροπής τα μέλη από πέντε αυξάνονται σε επτά. Ο Υπουργός Συντονισμού συνεχίζει τις εργασίες του ως Πρόεδρος. Ακόμα η Επιτροπή συνεχίζει με τον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος που ο ρόλος του στην Επιτροπή ορθά κρίνεται απαραίτητος. Τις υπόλοιπες τέσσερις θέσεις καταλαμβάνουν οι Υπουργοί Γεωργίας, Βιομηχανίας και Ενέργειας, Εμπορίου και ένας από τους Υφυπουργούς Συντονισμού, ο οποίος ορίζεται από τον Υπουργό Συντονισμού. Η υπηρεσία της γραμματείας της Νομισματικής Επιτροπής ασκείται από διεύθυνση που λειτουργεί στην Τράπεζα της Ελλάδος και ομώνυμη μ' αυτήν.

Η σύσταση της Επιτροπής παρόλες τις αλλαγές, τις εξελίξεις και τις διαφορετικές ανάγκες που αντιμετώπιζε κάθε φορά δεν την επηρέασε να χάσει το πνεύμα της, την αλληλεγγύη της και τον στόχο της ύπαρξής της, αντίθετα η Επιτροπή εξελίχθηκε και δημιούργησε νέους οικονομικούς στόχους.

Σύνθεση, Κανονισμός Λειτουργίας και
Υποεπιτροπές της Νομισματικής Επιτροπής

Η σύνθεση, ο γενικός προσδιορισμός αρμοδιοτήτων και τα λοιπά βασικά θέματα λειτουργίας της Νομισματικής Επιτροπής όπως επανασυστάθηκε την τελευταία φορά, το 1976, κανονίζονται από το νόμο 400/1976 "Περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων".

Εξαιτίας των αυξανόμενων ευθυνών και αρμοδιοτήτων και για να μπορέσει η Επιτροπή να ανταπεξέλθει στις προσδοκίες και τις απαιτήσεις της χώρας, τα μέλη αυξάνονται και γίνονται επτά. Σαν Πρόεδρος της Επιτροπής παραμένει ο Υπουργός Συντονισμού. Τις υπόλοιπες έξι θέσεις τις καλύπτουν τα Υπουργεία Οικονομικών, Γεωργίας, Βιομηχανίας και Ενεργείας, Εμπορίου, με κύριους εκπροσώπους στην Επιτροπή τους Υπουργούς των εκάστοτε Υπουργείων, και ένας από τους Υφυπουργούς του Υπουργείου Συντονισμού, τον οποίο επιλέγει ο Υπουργός του. Τέλος τη στελέχωση της επιτροπής κλείνει ο κύριος ενδιαφερόμενος για τις αποφάσεις της, ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Όπως είναι αυτονόητο σε κάθε συνέλευση και τα επτά μέλη πρέπει να είναι παρόντα και ακριβώς επειδή είναι αυτονόητο δεν δημιουργεί την ανάγκη ειδικής ρύθμισης.

Ο άγραφος νόμος στο θέμα της απαρτίας είναι υπαρκτός. Για να ξεκινήσουν οι συζητήσεις πρέπει να υπάρχουν στην αίθουσα τουλάχιστον τέσσερα μέλη, συμπέρασμα που απορρέει απ' την αρχή της νομολογίας και της πρακτικής των συλλογικών οργάνων της Δημοσίας Διοικήσεως κατά την οποία υπάρχει απαρτία όταν κατά την συνεδρίαση είναι παρόντα μέλη που αποτελούν την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του συλλογικού οργάνου.

Μαζί με τα μέλη αυξήθηκαν και οι εργασίες και οι ευθύνες καθενός από τα μέλη, ιδιαίτερα όμως του Προέδρου. Μέρος των εργασιών του ήταν και συνεχίζει να είναι ο ορισμός των θεμάτων στις συνεδριάσεις, ο έλεγχος της απαραίτητης απαρτίας στη διάρκεια των συνεδριάσεων ειδικότερα. Επίσης ο Πρόεδρος έχει την ευθύνη της σωστής, αντικειμενικής και πλήρους δημοσίευσης όλων των θεμάτων που απασχόλησαν την επιτροπή κατά την διάρκεια της συνεδρίασης, αλλά και των πορι-

σμάτων που βγήκαν από αυτήν. Σ' αυτό το σημείο είναι αναγκαία η ύπαρξη μιας παρένθεσης για τον τονισμό της δημοκρατικότερης υφής που διέπει την Επιτροπή καθώς δεν είναι πια ένας κλειστός χώρος με έμμεση πρόσβαση από το λαό που έχει την δυνατότητα ελέγχου των διαδικασιών και αποφάσεων της Επιτροπής μέσω της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Τα θέματα σχετικά με τις εργασίες που αρμόζουν στη Γραμματεία της Επιτροπής και στον εκπρόσωπό της, τον Διευθυντή της Γραμματείας, ορίζονται από τον Υπουργό Συντονισμού. Για την καλύτερη λειτουργεία της Γραμματείας σημαντικό ρόλο παίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, διότι της προσφέρει για στέγαση το Κεντρικό Κατάστημά της και για την στελέχωση της Γραμματείας τους καλύτερους από τους υπάλληλους της.

Επανερχόμενοι στο θέμα της συνελεύσεως της Νομισματικής Επιτροπής, σε περίπτωση κωλύματος τα μέλη αντικαθίστανται από τους αναπληρωτές-αντικαταστάτες, που για τη θέση του Προέδρου είναι ο πλησιέστερος προς τα οικονομικά θέματα Υπουργός, και για τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ο αρχαιότερος από τους δύο Υποδιοικητές της. Η πρόνοια όμως δεν σταματάει εκεί, η πληρότητα στα μέλη είναι τόσο σημαντική, ώστε σε περίπτωση απουσίας του Διοικητή και των δύο Υποδιοικητών, να προλαμβάνεται η αντικατάστασή του από ένα από τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος.

Φυσικά το πιο αρμόδιο σε γνώσεις και πείρα για αυτή τη θέση που διαθέτει ιδιαίτερες ευθύνες και υπευθυνότητες.

Ευθύνες και υπευθυνότητες. Λέξεις με μεγάλη σημασία, οι οποίες όταν η κατανόηση και η λειτουργία τους είναι ελλιπής οδηγούν σ'ένα δρόμο που έχει σα μόνη διέξοδο την ελάφρυνση εκείνων που τις επομίζονται στο έπακρο. Έτσι δημιουργείται στη Νομισματική Επιτροπή η ανάγκη δημιουργίας ελαφρυντικών οδών, που στην πράξη πήραν τη μορφή των Υποεπιτροπών.

Οι Υποεπιτροπές είχαν σαν κύριο μέλημά τους την εισαγωγή πολλών θεμάτων στην "κεντρική" Νομισματική Επιτροπή και την απασχόλησή τους με σοβαρά μεν αλλά όχι κύρια θέματα. Πολλές φορές έπαιζαν και τον ρόλο της δεύτερης γνώμης, μιας γνώμης απαραίτητης για την λήψη καίριων ζητημάτων για την χώρα.

Για την σύσταση των Υποεπιτροπών αποκλειστικό ρόλο παίζει η Νομισματική Επιτροπή, η οποία εντάσσει στους κόλπους των Υποεπιτροπών μέλη της ώστε να έχει μια άμεση και γρήγορη ενημέρωση πάνω στα θέματα που την ενδιαφέρουν. Επίσης μετέχουν μέλη της Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος. Από τη μεριά της η Τράπεζα της Ελλάδος σε περίπτωση απουσίας κάποιου μέλους της χρησιμοποιεί ανώτατους υπάλληλους της. Τέλος το Δημόσιο-σε γενικά όρια- συμμετέχει στις Υποεπιτροπές έμπρακτα με την ύπαρξη ανώτατων υπαλλήλων στους κόλπους της. Πάντως δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη όλων αυτών των κατηγοριών. Μπορεί να υπάρχει μερική ή ολική συμμετοχή.

Εργασίες τυπικές ή μη κύριες ή δευτερεύουσες που παλαιότερα απασχολούσαν την Νομισματική Επιτροπή τώρα περνούν στις Υποεπιτροπές, εργασίες εξίσου φορτισμένες με το βάρος της υπευθυνότητας. Η Νομισματική Επιτροπή κρατάει καθαρά για τον εαυτό της τις κύριες εργασίες της. Ο νομισματικός κόσμος συνεχίζει να εξαρτάται από την Νομισματική Επιτροπή, από άτομα έμπειρα και άρτια να κρίνουν για θέματα όπως η παροχή εγκρίσεως για έκδοση χαρτονομισμάτων παλιών ή νέων, όπως και η παροχή γνώμης για αλλαγή της ισοτιμίας της δραχμής προς το Αμερικάνικο δολλάριο. Η Νομισματική Επιτροπή έχοντας πλήρη ενημέρωση για τα οικονομικά ζητήματα μπορεί να έχει μια γενική άποψη και να πάρει τις καίριες αποφάσεις για την οικονομία. Αυτή η ενημέρωση έρχεται με την βοήθεια των Υποεπιτροπών και τη συσσώρευση των συμπερασμάτων τους στην Νομισματική Επιτροπή.

Η χρησιμότητα των Υποεπιτροπών είναι πια φανερή, και το πόσο απαραίτητες ήταν το δείχνει το γεγονός ότι με την επανασύσταση της Νομισματικής Επιτροπής το 1976, οι Υποεπιτροπές όχι μόνο ξαναπήραν τη σημαντική τους θέση δίπλα στη Νομισματική Επιτροπή, αλλά κράτησαν και την αρχική τους σύσταση και αρμοδιότητες.

Αυτά τα βοηθητικά συλλογικά όργανα της Νομισματικής Επιτροπής είναι:

Η Υποεπιτροπή Πιστώσεων που εξουσιοδοτείται να λαμβάνει αποφάσεις πάνω στα θέματα της λήψεως αποφάσεων εισαγμένων σ' αυτήν από την Υποεπιτροπή Δανείων και Συναλλάγματος και την επεξεργασία όλων των θεμάτων που είναι στην αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής, καθώς και η εισαγωγή αυτών στη Νομισματική Επιτροπή μετά από σχετική εισήγηση.

Η Υποεπιτροπή Δανείων και Συναλλάγματος που λαμβάνει αποφάσεις για θέματα σχετικά με την συμπλήρωση, τροποποίηση ή διευκρίνιση των καθοριζομένων κανόνων-πλαισίων από τη Νομισματική Επιτροπή για τη χρηματοδότηση της οικονομίας και της παροχής τραπεζικών πιστώσεων και εγγυήσεων περί των γενικών προβλεπόμενων, για την διάθεση των κεφαλαίων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Ασφαλιστικών Ταμείων εντός κάποιου ανώτατου ορίου, για την συμπλήρωση και τροποποίηση από τη Νομισματική Επιτροπή των εγκρινόμενων ενιαίων προγραμμάτων προμηθειών του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, για τη λήψη αποφάσεων στους όρους κτήσεως και διαθέσεως συναλλάγματος από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στην Ελλάδα, για τις ειδικότερες περιπτώσεις ελέγχου πωλήσεων επί πιστώσει, για την εξέταση των προσφυγών που ασκούνται σ' αυτήν κατά των αποφάσεων της Υποεπιτροπής Ελέγχου Παραβάσεων Πιστωτικών Κανόνων και για την λήψη αποφάσεων για τη σύναψη δανείων σε συνάλλαγμα. Επίσης αν το κρίνει αναγκαίο, έχει τη δυνατότητα να εισάγει στην Υποεπιτροπή Πιστώσεων για λήψη αποφάσεων από αυτήν, οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της.

Η Υποεπιτροπή Ελέγχου Παραβάσεως Πιστωτικών Κανόνων στην οποία ανατίθεται η λήψη αποφάσεων για την επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, γύρω από τις διατάξεις της Νομισματικής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Η Υποεπιτροπή Ελέγχου Συναλλάγματος που αναλαμβάνει την έγκριση ή μη των χορηγήσεων συναλλάγματος για την πληρωμή εισαγωμένων ειδών μικρής αξίας από το εξωτερικό, των χορηγήσεων συναλλάγματος για δαπάνες εμπορικής φύσης, των χορηγούμενων εκπτώσεων επί της αξίας εισαγωμένων και εξαγωμένων εμπορευμάτων των χορηγήσεων συναλλάγματος σε ναυτιλιακές και λοιπές μεταφορικές επιχειρήσεις για κόμιστρα και ναύλους και της συναλλαγματικής τακτοποίησης των εξωλογιστικών λογαριασμών αυτών, της ταχυδρομήσεως αξιών, της μεσολάβησης ελληνικών οίκων σε πράξεις αγοραπωλησίας εμπορευμάτων μεταξύ τρίτων χωρών επί προμήθεια, της χορήγησης συναλλάγματος για την πληρωμή της αξίας των εξαχθέντων ελληνικών προϊόντων παραδιδόμενα ως δώρα. Και αυτή η Υποεπιτροπή, εφόσον κριθεί αναγκαίο έχει τη δυνατότητα να εισάγει στην Υποεπιτροπή Πιστώσεων οποιοδήποτε θέμα της

αρμοδιότητάς της για λήψη απόφασης απ' αυτήν.

Η Υποεπιτροπή Χορηγήσεως Συναλλάγματος Για Οικονομικές Ανάγκες που εξουσιοδοτείται να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με την έγκριση χορηγήσεως συναλλάγματος ή επανεξαγωγής ιδίου συναλλάγματος δηλωμένου ή αδήλωτου, όταν το ζητούμενο συνάλλαγμα είναι πέρα του ποσού των ειδικών αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής ή τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά δεν είναι πλήρη.

Η Επιτροπή και οι Υποεπιτροπές Βιοτεχνικών Πιστώσεων, οι οποίες Υποεπιτροπές είναι η Υποεπιτροπή Βιοτεχνικών Πιστώσεων Αθηνών και οι Τοπικές Υποεπιτροπές Βιοτεχνικών Πιστώσεων με βασικές αρμοδιότητες την εισήγηση προς την Νομισματική Επιτροπή και τις αρμόδιες Υποεπιτροπές αυτής, τον καθορισμό των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων, καθώς και την διαδικασία εγκρίσεως και χορηγήσεως των χρηματοδοτήσεων του "ειδικού κεφαλαίου". Επίσης εισηγείται, μέσω της Νομισματικής Επιτροπής προς τον Υπουργό Οικονομικών την κατανομή, μεταξύ των Τραπεζών του συνολικού ποσού της εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου για τα χορηγούμενα απ' τις Τράπεζες δάνεια, προς τις βιοτεχνικές επιχειρήσεις με περιορισμένη οικονομική επιφάνεια. Τέλος μελετά ειδικά προβλήματα συνδεόμενα με την χρηματοδότηση της Βιοτεχνίας, και έχει τη δυνατότητα να συστήσει για την λύση αυτών ειδικές ομάδες εργασίας από τα μέλη της, καθώς και από άλλους ειδικούς του θέματος.

Γενικός καθορισμός των αρμοδιοτήτων
της Νομισματικής Επιτροπής.

Στους κόλπους της Νομισματικής Επιτροπής ισχύρρησαν καίριες αρμοδιότητες για τον οικονομικό χώρο, τον Τραπεζικό, των Δημοσίων Επιχειρήσεων, Οργανισμών, Υπουργείων, καθώς και τον ιδιωτικό και χρηματιστηριακό χώρο.

Σύμφωνα με την διατύπωση και απαρίθμηση του νόμου η Νομισματική Επιτροπή εγκρίνει το πρόγραμμα χρηματοδοτήσεως του δημοσίου τομέα της οικονομίας (Δημοσίου, Δημοσίων Οργανισμών, Δημοσίων Επιχειρήσεων) πάνω σε ετήσια και μηνιαία βάση, εννοείται βέβαια σε συνδυασμό με το όλο νομισματοπιστωτικό πρόγραμμα και ανάλογα με τους στόχους της εφαρμοζόμενης οικονομικής και εισοδηματικής πολιτικής.

Η Νομισματική Επιτροπή αποφασίζει πάνω σε θέματα πιστωτικής πολιτικής και είναι αυτή που ασκεί τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας.

Ελέγχει τη διάθεση των κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών, δηλαδή των κεφαλαίων όλων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Ασφαλιστικών Ταμείων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Αποφασίζει πάνω σε θέματα συναλλάγματος και συναλλαγματικής πολιτικής.

Ασκεί, μαζί με την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία Τράπεζα την βοηθάει στην επίτευξη των αρμοδιοτήτων της και είναι ο κύριος πομπός των χρηματικών συναλλαγών, τον έλεγχο που αφορά στη διαπίστωση της εφαρμογής των διατάξεων των νόμων και των αποφάσεών της που ρυθμίζουν τα συναλλαγματικά θέματα.

Ασκεί σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος, τον έλεγχο όλων των Τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα και των λοιπών χρηματοδοτικών οργανισμών. Μεγάλο μέρος της μέριμνας της Νομισματικής Επιτροπής είναι και η τήρηση της Τραπεζικής Πρόνοιας.

Καθορίζει τους όρους των πωλήσεων με δόσεις (πωλήσεις με τμηματική εξόφληση του τιμήματος από τους αγοραστάς, πωλήσεις "επί πιστώσει") και ελέγχει την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεών της, μαζί με τη Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών που λειτουργεί στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Μελετά και ανάλογα δίνει τη σύμφωνη ή μη γνώμη της στον Υπουργό Οικονομικών, για να δοθεί απ' αυτόν η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Για τη νομιμότητα της σχετικής πράξεως δεν χρειάζεται άλλη διατύπωση.

Εγκρίνει την έκδοση σε δημόσια εγγραφή και τους όρους εκδόσεως ομολογιακών και άλλων τίτλων των Δημόσιων Επιχειρήσεων και των Πιστωτικών Οργανισμών. Αυτή η δυνατότητα της έγκρισης ή μη των παραπάνω χρηματικών γραμματίων γίνεται ανεξάρτητα από κάθε άλλη απαιτούμενη διατύπωση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Εγκρίνει την έκδοση εντόκων γραμματίων του Δημοσίου και καθορίζει τους όρους της έκδοσής τους.

Εγκρίνει αλλά και επιβλέπει για την εφαρμογή του προγράμματος προμηθειών του Δημοσίου, των Δημόσιων Επιχειρήσεων και των Δημοσίων Οργανισμών.

Μέρος των αρμοδιοτήτων της Νομισματικής Επιτροπής είναι και η έκδοση κανονισμών που αφορούν τις εργασίες των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα. Εργασίες σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις ή με τη συγκέντρωση ή διάθεση αποταμιεύσεων.

Ορίζει κανονισμούς για τους όρους εκδόσεως μετοχικών και ομολογιακών τίτλων σε δημόσια εγγραφή και για την κατ' επάγγελμα μεσολάβηση στην έξω από το Χρηματιστήριο αγοραπωλησία κάθε φύσεως αξιών, εφαρμόζοντας τον έλεγχο της εφαρμογής των κανονισμών αυτών και τις σχετικές κυρώσεις σε περίπτωση μη εφαρμογής τους.

Ορίζει επίσης κανονισμούς για το ύψος του κεφαλαίου των Τραπεζών σε σχέση ως προς το μέγεθος των καταθέσεων ή ως προς τα όρια στις σχέσεις μεταξύ στοιχείων του ενεργητικού ή του παθητικού, ανάλογα με το ύψος, τη μορφή και το είδος των κινδύνων που αναλαμβάνονται, χωρίς να αποκλείεται και η επιβολή της υποχρεώσεως για την αύξηση του κεφαλαίου μέσα σε τακτό χρόνο.

Ελέγχει τις ανώνυμες εταιρείες που αντλούν κεφάλαια με δημόσια εγγραφή.

Τέλος, η Νομισματική Επιτροπή που επανασυστάθηκε το 1976 ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που είχε ανατεθεί, με ειδικές διατάξεις νόμων ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, στην πρώτη Νομισματική Επιτροπή που συστάθηκε το 1946. Δηλαδή ο θεσμός θεωρείται μόνιμος και κατά συνέπεια εφαρμόζονται και για τη νέα Νομισματική Επιτροπή όλες οι διατάξεις από τις οποίες αυτή αντλεί ειδικό-

τερες αρμοδιότητες ή πρόκειται για διατάξεις που συναρτούν προς τη λειτουργία της την επέλευση ορισμένων έννομων συνεπειών. Διευκρινίζεται έτσι το όλο νομικό καθεστώς που διέπει την ύπαρξη και λειτουργία της Νομισματικής Επιτροπής, αφού υπάρχει γενικός καθορισμός αρμοδιοτήτων και εξακολουθούν να ισχύουν οι προγενέστερες διατάξεις των νόμων και των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου της Νομισματικής Επιτροπής και άλλων διοικητικών πράξεων κατ' εξουσιοδότηση του νόμου που δεν έχουμε αναφέρει. Αρκεί να σημειωθεί ότι στο γενικό αυτό καθορισμό δεν αναφέρθηκε ρητώς η γενική αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής ως προς την αποφασιστική της εξουσία στην έκδοση χαρτονομίσματος από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η νομική προσωπικότητα της

Νομισματικής Επιτροπής

Η Νομισματική Επιτροπή αποτελεί μια αρχή από νόμιμες διαδικασίες. Έχει χαρακτηριστεί ως "συλλογικό όργανο της Ανώτατης Οικονομικής Διοικήσεως", με την αποδοχή έτσι της ερμηνείας ότι η Νομισματική Επιτροπή έχει τη νομική προσωπικότητα του Κράτους. Με άλλες λέξεις γίνεται αποδεκτός ο χαρακτηρισμός του Οικονομικού Δικαίου που θεωρεί τη Νομισματική Επιτροπή ως συλλογικό όργανο που δεν έχει ιδιαίτερη προσωπικότητα απέναντι στο Κράτος, ερμηνεία που συμφωνεί απόλυτα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των πολιτικών δικαστηρίων. Και όπως κατά τη γενική αρχή του δικαίου δεν υπάρχει σχέση αντιπροσωπίας μεταξύ άμεσων οργάνων και Πάλιτειας, το ίδιο ισχύει, βέβαια, και για την Νομισματική Επιτροπή, η οποία προεδρεύεται από τον Υπουργό Συντονισμού, αποτελείται δε από τους Υπουργούς, τους επικεφαλείς των οικονομικών κλάδων της Δημόσιας Διοίκησης και τον, διοριζόμενο από την Κυβέρνηση, Διοικητή της Κεντρικής Τραπέζης και αποσκοπεί, μεταξύ των άλλων στην πραγμάτωση του προνομίου της εκδόσεως τραπεζογραμμάτων που αναμφισβήτητα ανήκει πάντοτε στις κυριότερες εκδηλώσεις της κρατικής εξουσίας.

Ο δεσμός αυτός της Νομισματικής Επιτροπής με τη Δημόσια Διοίκηση αποδύκνεται οπωσδήποτε και από την κοινή πείρα, από το περιεχόμενο και τη φύση των κατά νόμο αρμοδιοτήτων της κατά την ρύθμιση των πολλών και ποικίλων θεμάτων της νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής, συνάγεται δε έμμεσα και από ορισμένες διατάξεις της ισχύουσας τραπεζικής και διοικητικής νομοθεσίας. Έτσι σύμφωνα με το νόμο, το Δημόσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος, η Νομισματική Επιτροπή και τα μέλη αυτής, δεν έχουν προσωπικά, καμία αστική ευθύνη για τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής.

Γενικά, γίνεται αποδεκτή η ερμηνεία κατά την οποία η Νομισματική Επιτροπή αποτελεί αρχή που έχει, από το νόμο, τη δικαιοδοσία να ασκεί κυριαρχική εξουσία. Δεν πρόκειται για διαφορετικό από το Κράτος πρόσωπο. Δεν πρόκειται δηλαδή για δύο διαφορετικά πρόσωπα, Κράτος-Νομισματική Επιτροπή, που να συνδέονται

μεταξύ τους με κάποια έννομη σχέση, αλλά πρόκειται για ένα όργανο της Πολιτείας, που ενεργεί μέσα στον κύκλο των αρμοδιοτήτων του, ως μέρος του συνόλου.

Όσα έχουν σημειωθεί μέχρι τώρα είναι σύμφωνα με την νομολογία. Έτσι, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας τονίζεται ότι η Νομισματική Επιτροπή δεν έχει απλώς γνωμοδοτική αρμοδιότητα, αλλά είναι όργανο που δρα με αποφασιστικές αρμοδιότητες. Με άλλες αποφάσεις το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η Νομισματική Επιτροπή αποτελεί διοικητική αρχή.

Για την εξέταση του νομικού χαρακτήρα των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής πρέπει να διακριθούν εκείνες που αναφέρονται στην άσκηση της εξουσίας που έχει στον αρχικό καταστατικό της νόμο για την έκδοση του χαρτονομίσματος και οι αποφάσεις που αναφέρονται στην άσκηση των λοιπών αρμοδιοτήτων της, ιδιαίτερα δε σε ότι αφορά τον έλεγχο της πίστωσης και της τραπεζικής λειτουργίας. Εξάλλου, ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής και ιδιαίτερα εκείνων που αναφέρονται στην έκδοση του χαρτονομίσματος πρέπει να εξετασθεί το θέμα αν και κατά πόσο μπορούν να ελεγχθούν από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Με την εξέταση αυτών των θεμάτων θα ασχοληθούμε εκτεταμένα παρακάτω, στο κεφάλαιο που ασχολείται με τον έλεγχο των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής.

Η βασική νομοθεσία περί λειτουργίας και ελέγχου Τραπεζών και η Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών.

Μία από τις βασικότερες αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής είναι η επιτήρηση της λειτουργίας και του ελέγχου των Τραπεζών και η Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών. Η νομοθεσία που περιλαμβάνει αυτήν την αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής βρίσκεται στο νόμο 1665/1951 "Περί λειτουργίας και ελέγχου Τραπεζών".

Ο νόμος αναφέρεται στις διάφορες διατάξεις που αφορούν τη λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίες εφαρμόζονται από την Νομισματική Επιτροπή. Περιλαμβάνουν τις αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής έναντι του τραπεζικού συστήματος.

Η Νομισματική Επιτροπή χορηγεί τις άδειες της ίδρυσης και της λειτουργίας των Τραπεζών και των Υποκαταστημάτων. Επίσης η Νομισματική Επιτροπή ρυθμίζει τις άδειες λειτουργίας που είχαν χορηγηθεί σε Τράπεζες και σε Υποκαταστήματα που λειτουργούσαν με άδειες που είχαν δοθεί πριν την έναρξη του συγκεκριμένου νόμου.

Βάση του νόμου αυτού οι Τράπεζες είναι υποχρεωμένες να συμμορφώνονται προς τις οριζόμενες αποφάσεις και κανονισμούς της Νομισματικής Επιτροπής. Με την σειρά της η Νομισματική Επιτροπή για τον έλεγχο και την καλύτερη παρακολούθηση της λειτουργίας των Τραπεζών ορίζει ένα Γενικό Επιθεωρητή, καθώς και τους βοηθούς του. Η Νομισματική Επιτροπή αναλαμβάνει να καθορίσει τους όρους πρόσληψης των αρμοδιοτήτων τους και της αποζημίωσής τους και φυσικά να δει αν έχουν τα προσόντα που χρειάζεται μια τέτοια θέση ευθυνών.

Η Νομισματική Επιτροπή και τα όργανά της δικαιούνται να προβαίνουν σε έλεγχο όλων των βιβλίων και στοιχείων της Τράπεζας, να εξετάζει ως μάρτυρες τους Διοικητές, τους Συμβούλους και τους υπαλλήλους της Τράπεζας, και είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν εγγράφως, εάν ζητηθεί, κάθε ζητούμενη πληροφορία.

Οι τράπεζες για να διευκολύνουν τη θέση της Νομισματικής Επιτροπής είναι

υποχρεωμένες να υποβάλλουν σ' αυτήν τουλάχιστον δύο εκθέσεις το χρόνο, καθώς και ό,τι καταστάσεις ή στοιχεία της ζητηθούν. Αυτός ο συστηματικός έλεγχος βοηθάει στην αποφυγή λαθών ή την ανακάλυψη αυτών σε περίπτωση που υπάρχουν, φυσικά επιβάλλοντας και τις σχετικές κυρώσεις.

Σε περίπτωση που τα κεφάλαια μιας τράπεζας μειώθηκαν λόγω ζημιών ή κατά την κρίση της Νομισματικής Επιτροπής δεν ανταποκρίνονται πλέον για οποιοδήποτε άλλο λόγο στις ανάγκες της Τραπέζης, η Νομισματική Επιτροπή καλεί την Τράπεζα να αποκαταστήσει ή να αυξήσει τα κεφάλαιά της, ορίζοντάς της προθεσμία όχι μικρότερη των εξήντα ημερών. Ακόμα, η Νομισματική Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να απαγορεύει στην Τράπεζα τη διανομή κερδών, τα οποία σ' αυτήν την περίπτωση μεταφέρονται στο αποθεματικό της Τραπέζης.

Κάθε τροποποίηση των καταστατικών διατάξεων των Τραπεζών ισχύει μόνο μετά από έγκριση της Νομισματικής Επιτροπής.

Οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής για χορηγήσεις ή ανακλήσεις των αδειών λειτουργίας, οι αποφάσεις της για την άσκηση του ελέγχου και της εποπτείας των Τραπεζών καθώς και όλες οι λεπτομέρειες της εφαρμογής του παρόντος νόμου που κανονίζονται από τη Νομισματική Επιτροπή, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι διατάξεις που αφορούν κατά οποιοδήποτε τρόπο τις Τράπεζες, παραμένουν σε ισχύ, εφ' όσον δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Όλες οι διατάξεις του παρόντος νόμου, δεν εφαρμόζονται για την Τράπεζα της Ελλάδος, υπόκεινται όμως όλοι οι φορείς του τραπεζικού συστήματος, δηλαδή οι Εμπορικές Τράπεζες, οι Τράπεζες Επενδύσεων, οι ειδικοί πιστωτικοί φορείς (Α.Τ.Ε., Ε.Κ.Τ.Ε., Τράπεζας Υποθηκών, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Τ.Π.Δ.) και τα καταστήματα των ξένων Τραπεζών που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα. Ωστόσο σύμφωνα με διάταξη του νόμου "Περί Ελέγχου της Πίστewος" η Τράπεζα της Ελλάδος υπόκειται στον έλεγχο της Νομισματικής Επιτροπής για τις χρησιμοποιούμενες σ' αυτήν πιστώσεις. Στην περίπτωση αυτή ο έλεγχος ενεργείται από δημόσιους υπαλλήλους που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου.

Στην ελεγκτική εξουσία της Νομισματικής Επιτροπής και στην αρμοδιότητα

του καθορισμού των όρων εγκαταστάσεως και λειτουργίας τους υπόκεινται, επίσης, τα Γραφεία Αντιπροσωπείας Ξένων Τραπεζών και τα κάθε μορφής πιστωτικά ιδρύματα το αντικείμενο εργασιών των οποίων βρίσκεται έξω από την Ελλάδα. Όπως προβλέπεται, για την εγκατάσταση αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων της τελευταίας περιπτώσεως απαιτείται άδεια του Υπουργού Συντονισμού, λαμβανόμενη μετά από σύμφωνη γνώμη της Νομισματικής Επιτροπής, η οποία καθορίζει την ακριβή φύση των τραπεζικών εργασιών το αντικείμενο των οποίων θεωρείται ότι βρίσκεται εκτός της Ελλάδος. Τα πιστωτικά αυτά ιδρύματα έχουν την υποχρέωση της συμμορφώσεως προς τις σχετικές με την λειτουργία τους αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής και της παροχής στα όργανα του ελέγχου όλων των στοιχείων που ορίζονται προς τον σκοπό του ελέγχου. Κάθε παράβαση των υποχρεώσεων αυτών αποτελεί λόγο ανακλήσεως της άδειας λειτουργίας που συντελείται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού μετά από σύμφωνη γνώμη της Νομισματικής Επιτροπής.

Επίσης, τονίζεται η αποφασιστική εξουσία της Νομισματικής Επιτροπής για την χορήγηση άδειας προκειμένου να λειτουργήσει στην Ελλάδα κάθε νέα Τράπεζα και κάθε νέο Υποκατάστημα ή Πρακτορείο των Τραπεζών που βρίσκονται σε λειτουργία, καθώς και κάθε Κατάστημα Ξένης Τραπεζής που επιθυμεί να εγκατασταθεί στη χώρα. Η Νομισματική Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα υποβαλλόμενα στοιχεία από τους ενδιαφερόμενους και μπορεί κατά την κρίση της να χορηγεί την αιτούμενη άδεια. Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι καμιά διάταξη νόμου δεν υποχρεώνει την Νομισματική Επιτροπή να αιτιολογήσει τη μη χορήγηση της αιτούμενης άδειας ή να εκδόσει έγγραφη απορριπτική απόφαση, γεγονός που έχει σημασία από την άποψη της δυνατότητας προσβολής της αποφάσεως αυτής στο Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο. Υπενθυμίζεται ακόμη ότι οι Τράπεζες και τα Υποκαταστήματα που λειτουργούσαν κατά την έναρξη της εφαρμογής του νόμου αυτού θεωρήθηκαν ότι έχουν αυτοδίκαια άδεια λειτουργίας, η οποία για τα Υποκαταστήματα ίσχυσε για δυο χρόνια και ανανεώνεται με την υποβολή αιτήσεως κάθε Τράπεζας προς την Νομισματική Επιτροπή που έκρινε, κατά περίπτωση, αν υπήρχε κοινωνική ή οικονομική ανάγκη διατηρήσεως του Υποκαταστήματος ή του Πρακτορείου. Παράλληλα χορηγήθηκαν και άδειες συστάσεως νέων Υποκαταστημάτων.

Όσον αφορά τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής για την σύσταση και και τις αρμοδιότητες της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών η Νομισματική Επιτροπή έχοντας υπ' όψην της, τις διατάξεις του νόμου "Περί Λειτουργίας και Ελέγχου Τραπεζών" και του νόμου "Περί Ελέγχου της Πίστewος", την έκθεση του μετακληθέντος από την Αμερική για τη μελέτη και οργάνωση του ελέγχου των Τραπεζών κ. W. DILLISTIN, την έκθεση JOHNS, καθώς και τη δήλωση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Μαντζαβίνου, κατά την οποία αποδέχεται προσωρινά την ανάθεση του ελέγχου των Τραπεζών σε υπαλλήλους της, εξέδωσε τις αποφάσεις της για την οργάνωση και τη λειτουργία της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών.

Η βασική νομοθεσία περί λειτουργίας και ελέγχου Τραπεζών και η Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών.

Με τις εκθέσεις αυτές προτάθηκε, μεταξύ άλλων, η εισαγωγή του ελέγχου της τραπεζικής λειτουργίας, με βάση την κατάσταση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο και σύμφωνα με την αναγνωρισμένη αρχή ότι οι φορείς του πρέπει να εποπτεύονται από τη Δημόσια Οικονομική Διοίκηση προς την επίτευξη της εξυπηρέτησης της κρατικής οικονομικής πολιτικής και του κοινού συμφέροντος. Όπως τονιζόταν, η αρχή του κρατικού ελέγχου έχει γενικότερα καθιερωθεί ως μέσον επιτεύξεως της λειτουργίας των τραπεζικών συστημάτων προς το συμφέρον του συνόλου. Μερικές θεμελιώδεις αρχές γύρω από τον τραπεζικό έλεγχο αναγνωρίζονται και εκφράζονται από την ελληνική νομοθεσία.

Στις ειδικότερες συστάσεις για τη δημιουργία με νόμο ενός νέου ελεγκτικού οργάνου της Νομισματικής Επιτροπής, υποδείχθηκε ότι σ' αυτό έπρεπε να διαβιβαστούν όλες οι υπάρχουσες εργασίες για την άσκηση του ελέγχου που είχαν τότε το Υπουργείο Εμπορίου και η Τράπεζα της Ελλάδος και ότι το νέο ειδικευμένο όργανο έπρεπε να περιβληθεί και με άλλα δικαιώματα και εξουσίες ελέγχου. Οι εξουσίες αυτές αναφέρονταν στην οργάνωση των Τραπεζών, στη χορήγηση των αδειών λειτουργίας τους και των Υποκαταστημάτων τους, στον καθορισμό κάθε φορά του ελάχιστου ορίου μετοχικού κεφαλαίου, την υποβολή εκθέσεων και πληροφοριών, την επιθεώρηση των τραπεζικών εργασιών, των λογαριασμών (εσωτερικός και λογιστικός έλεγχος) και της γενικότερης οικονομικής καταστάσεως των Τραπεζών, την καταγραφή των τραπεζικών μετοχών κ.ά. Προσδιορίζονταν, επίσης, οι διαδικασίες εξαναγκασμού και η έκδοση σχετικών διοικητικών κανονισμών.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι δόθηκε ιδιαίτερη σημασία και τονίσθηκε η ευρύτερη έκταση της εξουσίας που θα έπρεπε να έχει το προτεινόμενο όργανο ελέγχου των Τραπεζών. Η Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών δεν απέκτησε οπωσδήποτε την έκταση αυτή των αρμοδιοτήτων ελέγχου, αλλά πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως ο θεσμός αυτός περιγράφεται στο Νόμο και σε προηγούμενες αποφάσεις της

Νομισματικής Επιτροπής και όπως διαπλάστηκε και λειτούργησε στην πράξη, αποδεικνύεται ότι το έργο της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών υπήρξε ωφέλιμο και καρποφόρο . Από τα πρώτα στάδια εφαρμογής του θεσμού έγινε αντιληπτό από τις Διοικήσεις και το προσωπικό των Τραπεζών, αλλά και από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις, ότι λειτουργεί ειδικό και αμερόληπτο όργανο, κατάλληλα συγκροτημένο, και επιφορτισμένο με την παρακολούθηση της εφαρμογής των νόμων και των κανονιστικών πράξεων γύρω από την άσκηση της πίστωσης και τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος.

Συγκεκριμένα, με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής ιδρύθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος το "Τμήμα Ελέγχου Τραπεζών" που λειτούργησε αρχικά με τις Υπηρεσίες Γραμματείας και Επιθεωρήσεως, καθορίστηκαν δε οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Γενικού Επιθεωρητή Τραπεζών και των βοηθών του, υπαλλήλους της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η Υπηρεσία Γραμματείας καταρτίζει τα σχέδια των λογιστικών καταστάσεων που υποβάλλουν οι Τράπεζες, συγκεντρώνει και ελέγχει τις υποβαλλόμενες καταστάσεις, προπαρασκευάζει και συγκεντρώνει τα στοιχεία των Εκθέσεων του Γενικού Επιθεωρητή προς τη Νομισματική Επιτροπή, διεξάγει την αλληλογραφία και τηρεί το αρχείο. Η Υπηρεσία Επιθεωρήσεως ασχολείται με την επιθεώρηση και τον έλεγχο των Τραπεζών σύμφωνα με τις ισχύουσες αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, και έχει ακόμα την αρμοδιότητα για την έρευνα και την εισήγηση ως προς την ίδρυση νέων Τραπεζών και νέων Υποκαταστημάτων Τραπεζών σε λειτουργία.

Οι Επιθεωρητές Τραπεζών έχουν την αρμοδιότητα του ελέγχου και σε κάθε βιομηχανική ή εμπορική επιχείρηση συναλλασσόμενη με τις ελεγχόμενες Τράπεζες. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει τη δυνατότητα της χρησιμοποιήσεως των Επιθεωρητών αυτών και σε άλλες επιθεωρήσεις, όταν αυτοί δεν απασχολούνται σε Επιθεωρήσεις Τραπεζών.

Ο Γενικός Επιθεωρητής Τραπεζών εφορεύει πάνω στις Υπηρεσίες του Τμήματος Ελέγχου Τραπεζών, ενεργεί τον έλεγχο, και γενικότερα, την παρακολούθηση της λειτουργίας των Τραπεζών.

Υποβάλλει προς έγκριση στη Νομισματική Επιτροπή σχέδια κανονισμών καθώς

και κάθε άλλη πρόταση αναφορικά με τη θέσπιση κανόνων ελέγχου ή την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων.

Υποβάλλει στη Νομοσματική Επιτροπή μηνιαίες Εκθέσεις γύρω από τη δράση του Τμήματος Ελέγχου Τραπεζών. Επίσης, υποβάλλει στη Νομισματική Επιτροπή έκθεση των πραγμάτων του "Τμήματος" κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που προηγείται. Στην έκθεση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει και συστάσεις ως προς τις επιβαλλόμενες τροποποιήσεις στην τραπεζική νομοθεσία για την καλύτερη εκπλήρωση των επιδιωκόμενων σκοπών.

Προτείνει στη Νομισματική Επιτροπή τους κατάλληλους Επιθεωρητές και το βοηθητικό προσωπικό για τον έλεγχο των Τραπεζών.

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων του Γενικού Επιθεωρητή και του "Τμήματος Ελέγχου Τραπεζών" θεωρείται απόλυτα εμπιστευτική. Κατά συνέπεια απαγορεύεται απόλυτα η παροχή οποιασδήποτε πληροφορίας από τους ασκούντες τον έλεγχο σε κάθε πρόσωπο ή υπηρεσία, εκτός από τη Νομισματική Επιτροπή, στην οποία και μόνο ο Γενικός Επιθεωρητής ανακοινώνει τις απόψεις του προφορικά ή με την επιβολή εγγράφου.

Αναφέρεται σχετικά ότι ο Γενικός Επιθεωρητής Τραπεζών τοποθετείται με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής και είναι ο Διευθυντής της Διευθύνσεως Ελέγχου Πίστωσης της Τραπέζης της Ελλάδος. Η Διεύθυνση αυτή περιλαμβάνει τα Τμήματα "Ελέγχου Τραπεζών", "Ελέγχου Βιομηχανικών και λοιπών Επιχειρήσεων", και "Ελέγχου για την εφαρμογή των Συναλλαγματικών Νόμων".

Με τη δεύτερη βασική απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής ο Γενικός Επιθεωρητής Τραπεζών εξουσιοδοτείται και του δίνεται η εντολή, να διενεργεί ή να διατάζει την ενέργεια Επιθεωρήσεως των Τραπεζών. Ορίζεται ακόμη ότι κάθε Τράπεζα πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μια φορά κάθε ημερολογιακό έτος. Η επιθεώρηση μπορεί να ενεργείται σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του έτους και κατά την κρίση του Γενικού Επιθεωρητή χωρίς καμιά άλλη εντολή της Νομισματικής Επιτροπής, αλλά υπάρχει η υποχρέωση της ανακοινώσεως στον Διοικητή του Εκδοτικού Ιδρύματος του ονόματος της Τραπέζης όπου πρόκειται να γίνει η επιθεώρηση.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή η Νομισματική Επιτροπή καθορίζει ότι μέχρι νεωτέρας αποφάσεως, η έκταση και ο σκοπός κάθε επιθεωρήσεως αφήνεται στην κρί-

ση του Γενικού Επιθεωρητή, και έχει τη δυνατότητα να περιλάβει την εξέταση και τον έλεγχο του Ταμείου, των δανείων, των προεξοφλήσεων, των προκαταβολών, των επενδύσεων και οποιουδήποτε άλλου στοιχείου του ενεργητικού ή άλλου λογαριασμού τηρούμενου με οποιονδήποτε τρόπο από την Τράπεζα, καθώς και την εξέταση και τον έλεγχο όλων των βιβλίων, παραστατικών, αρχείων και λογαριασμών οποιουδήποτε φύσεως.

Σημαντική υπήρξε η αλλαγή ως προς τον τρόπο ασκήσεως του Ελέγχου των Τραπεζών και των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή δίνεται η εντολή στον Γενικό Επιθεωρητή Τραπεζών να προσαρμόσει τον διενεργούμενο από την Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών έλεγχο των Τραπεζών και των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων, στις συνθήκες που δημιουργούνται από την παρούσα απόφαση που επέρχεται από την μεταβολή σε όλη την οργάνωση της πιστωτικής λειτουργίας και της πλήρους μετάθεσης στις Τράπεζες του κέντρου της αποφάσεως και της ευθύνης για τη χορήγηση πιστώσεων.

Ακόμα, ορίζεται ότι πέρα από τις υπόλοιπες υποβαλλόμενες εκθέσεις συντάσσει και υποβάλλει στον Πρόεδρο της Νομισματικής Επιτροπής, εντός του πρώτου τριμήνου του επόμενου έτους, λεπτομερείς εκθέσεις για την δραστηριότητα κάθε Τράπεζας, έτσι ώστε να προκύπτει ο βαθμός συμμορφώσεώς τους προς το πνεύμα αυτής της απόφασης, καθώς και των παρεχομένων σχετικών οδηγιών από τις νομισματικές αρχές.

Τέλος, τονίζεται ότι σε κάθε περίπτωση διαπιστώσεως παραβάσεων των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων, που συνεπάγονται τις επιπτώσεις της ποινικής ρήτρας, μεριμνά για την άμεση έκδοση της σχετικής πράξης του, από την οποία βεβαιώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων κατάπτωσης της ποινικής ρήτρας.

Κάθε φορά που η Νομισματική Επιτροπή μεταβάλλει στις λεπτομέρειές του το καθεστώς του ελέγχου ή το συμπληρώνει σε εφαρμογή διατάξεως νόμου, δίνεται εντολή στο Γενικό Επιθεωρητή Τραπεζών να προσαρμόσει ανάλογα το όλο σύστημα και τον τρόπο ελέγχου και επιθεώρησης των Τραπεζών, των χρηματοδοτούμενων, των Ασφαλιστικών Εταιριών και κάθε υπευθύνου για την εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τις Τράπεζες, τις χρηματοδοτήσεις και το εθνικό νόμισμα.

Η νομοθεσία περί ελέγχου και διαχείρισης των καταθέσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων.

Ότι αφορά τη νομοθεσία για τον έλεγχο και τη διαχείριση των καταθέσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καθώς και των Ασφαλιστικών Ταμείων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, περιλαμβάνεται στο νόμο "Περί Καταθέσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων".

Σύμφωνα με το νόμο αυτό, η Τράπεζα Ελλάδος ενεργεί σαν όργανο διαχείρισης όλων των επενδύσεων των Δημοσίων Οργανισμών που έχουν τη μορφή κεφαλαίων εντόκων καταθέσεων, και είναι παρακαταθεμένα σ' αυτήν.

Για κάθε επιτρεπόμενη κατά το νόμο επένδυση κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών, απαιτείται προηγούμενη εγκριτική απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής.

Επίσης, η παροχή δανείων ή άλλων χορηγήσεων από τους Δημόσιους Οργανισμούς προς τους υπαλλήλους, τους ασφαλισμένους ή τους συνταξιούχους τους, γίνεται μόνο από έγκριση της Νομισματικής Επιτροπής.

Ακόμα, συμβάσεις και άλλες δικαιοπραξίες σχετικά με επενδύσεις ή χορηγήσεις είναι άκυρες χωρίς την εγκριτική απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής.

Για το σκοπό αυτό, ιδρύεται στην Τράπεζα της Ελλάδος λογαριασμός με τον τίτλο "Ειδικός Λογαριασμός Διαχείρισης Διαθεσίμων Δημοσίων Οργανισμών". Έτσι, και σύμφωνα με το νόμο, καμία Τράπεζα ή Τραπεζικός Οργανισμός δεν θα αποδέχεται κατάθεση κεφαλαίων από τους Δημόσιους Οργανισμούς. Όλες οι καταθέσεις των Δημοσίων Οργανισμών που βρίσκονται σε Τράπεζες ή Τραπεζικούς Οργανισμούς, μέχρι την ψήφιση αυτού του νόμου, μεταφέροντας στον Ειδικό Λογαριασμό που λειτουργεί στην Τράπεζα της Ελλάδος και στο όνομα του δικαιούχου Νομικού Προσώπου χωρίς να απαιτείται άλλη εντολή.

Οι Δημόσιοι Οργανισμοί που θα καταθέτουν χρηματικά ποσά στην Τράπεζα της Ελλάδος, θα δικαιούνται να λαμβάνουν τόκο βάση επιτοκίου που θα καθορίζεται από τη Νομισματική Επιτροπή.

Τα κεφάλαια αυτά θα επενδύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε έντοκες

καταθέσεις σε Τράπεζες ή Τραπεζικούς Οργανισμούς, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται για την χρηματοδότηση της γεωργίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας. Οι σκοποί, οι όροι και οι προϋποθέσεις των επενδύσεων αυτών καθορίζονται από την Νομισματική Επιτροπή. Σε περίπτωση που οι Τράπεζες ή οι Τραπεζικοί Οργανισμοί δεν συμμορφώνονται με τους όρους της Νομισματικής Επιτροπής, ή σε περίπτωση που δεν δέχονται τις καταθέσεις αυτές, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί τα κεφάλαια αυτά με απ' ευθείας χορηγήσεις για την χρηματοδότηση της γεωργίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να μεταφέρει ποσά ίσα με τις καταθέσεις των Δημοσίων Οργανισμών στις Τράπεζες ή στους Τραπεζικούς Οργανισμούς, ποσά που αποτελούν κατάθεση και περιβάλλονται με τον καθοριζόμενο από τη Νομισματική Επιτροπή τόκο.

Οι Τράπεζες ή οι Τραπεζικοί Οργανισμοί περιορίζονται στην είσπραξη και πληρωμή τακτικών μόνο εσόδων και δαπανών του οικείου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Ακόμα έχουν την υποχρέωση, ανά δεκαπενθήμερο και μετά από την κάλυψη των δαπανών του οικείου Δημοσίου Οργανισμού, να μεταφέρει στον Ειδικό Λογαριασμό κάθε περισσευόμενο ποσό από το αναγκαίο για τις τακτικές δαπάνες του επομένου δεκαπενθήμερου. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων απαλλάσσεται της υποχρέωσης μεταφοράς του οικείου Δημοσίου Οργανισμού, για κάθε φύσεως διαθέσιμα των Δήμων και Κοινοτήτων, τα οποία μετά την αφαίρεση των αναγκαιούντων ποσών για τις πληρωμές του επομένου δεκαπενθήμερου, μεταφέρονται υποχρεωτικά στον "Ειδικό Λογαριασμό Διαχείρισεως Δημοσίων Οργανισμών" ως μη τοκοφόρα κατάθεση στο όνομα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Επίσης, στις Τράπεζες και στους Τραπεζικούς Οργανισμούς απαγορεύεται η καταβολή τόκου, προμήθειας ή άλλου ανταλλάγματος άμεσου ή έμμεσου προς τους Δημόσιους Οργανισμούς, στους λογαριασμούς της ταμειακής διαχειρίσεώς τους.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να μειώσει τα διαθέσιμα των οικείων Δημοσίων Οργανισμών στις Τράπεζες ή στους Τραπεζικούς Οργανισμούς, χωρίς να υπάρχει ανάλογη απόφαση από τη Νομισματική Επιτροπή. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την υποχρέωση να ενεργεί έτσι ώστε να μην μπορεί να βγάλει κανένα κέρδος η Τράπεζα που κινεί το λογαριασμό των Δημοσίων Οργανισμών.

Με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, οι Δημόσιοι Οργανισμοί υποχρεούνται να υποβάλλουν περιοδικά λογιστικές καταστάσεις, των οποίων ο τύπος και τα στοιχεία καθορίζονται από τη Νομισματική Επιτροπή. Η Νομισματική Επιτροπή έχει ακόμα την αρμοδιότητα να εκδίδει αποφάσεις και κανονισμούς ώστε να ρυθμίζει την κίνηση του "Ειδικού Λογαριασμού Διαχείρισεως Δημοσίων Οργανισμών" και να ελέγχει τους Δημοσίου Οργανισμούς για να διαπιστώσει αν συμμορφώνονται στις διατάξεις και τις αποφάσεις της. Φυσικά οι Δημόσιοι Οργανισμοί είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες στα όργανα ελέγχου.

Κάθε διάταξη που επέτρεπε στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και στα Ασφαλιστικά Ταμεία την επένδυση των διαθεσίμων τους στις Τράπεζες με τη μορφή εντόκων καταθέσεων, καταργείται.

Τα δημιουργούμενα διαθέσιμα κεφάλαια όλων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου που ασκούν αποκεντρωμένη διοίκηση ή εκπληρώνουν σκοπούς κρατικού ενδιαφέροντος ή τους έχουν επιβληθεί ειδικοί φόροι ή τους πραγματοποιούνται αποδόσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, και των οποίων η ταμειακή διαχείριση ενεργείται από την Τράπεζα της Ελλάδος, παραμένουν στους υφιστάμενους άτοκους λογαριασμούς του πρωτοβάθμιου λογαριασμού "Καταθέσεις Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου" θα εμφανίζονται κατά μήνα στον ίδιο δευτεροβάθμιο λογαριασμό.

Σε έντοκη κατάθεση της Τράπεζας της Ελλάδος διατηρούνται και συγκεντρώνονται μόνο τα διαθέσιμα κεφάλαια που ανήκουν στους Δημόσιους Οργανισμούς, τα οποία όπως ορίζουν με αποφάσεις τους οι Υπουργοί Συντονισμού και Οικονομικών μεταφέρονται κατά μήνα στην Τράπεζα της Ελλάδος στον έντοκο λογαριασμό διαθεσίμων κεφαλαίων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Το ίδιο ισχύει και για τα κεφάλαια που την ταμειακή τους διαχείριση ασκούν άλλες Τράπεζες ή Τραπεζικοί Οργανισμοί.

Με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής προσδιορίζεται κάθε φορά το ποσοστό επί των κατατεθειμένων στην Τράπεζα της Ελλάδος εντόκων διαθεσίμων κεφαλαίων Δημοσίων Οργανισμών, το οποίο ποσοστό μπορούν αυτοί που διοικούν τα Νομικά Πρόσωπα να διαθέτουν ελεύθερα για παραγωγικές επενδύσεις. Η καταβολή του

τόκου από την Τράπεζα της Ελλάδος για το τμήμα των καταθέσεων αυτών παύει αν δεν χρησιμοποιηθεί.

Τα Ασφαλιστικά Ταμεία, μετά από έγκριση του αρμοδίου Υπουργού και της Νομισματικής Επιτροπής, έχουν τη δυνατότητα με απόφαση της διοικήσεώς τους να επενδύουν μέρος των αποθεματικών κεφαλαίων τους και σε μερίδια των αμοιβαίων κεφαλαίων και μετοχές των Εταιριών Επενδύσεων-Χαρτοφυλακίου, αλλά έχουν και τη δυνατότητα, εντός τριετίας να τροποποιήσουν τις διατάξεις του καταστατικού τους που απαγορεύουν ή περιορίζουν το δικαίωμα επενδύσεως των αποθεματικών τους σε χρηματιστηριακούς τίτλους, σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, έστω και αν αυτές οι διατάξεις έχουν κυρωθεί με νόμο.

Τα Ασφαλιστικά Ταμεία έχουν τη δυνατότητα επίσης να επενδύουν ποσοστό μέχρι δέκα τοις εκατό (10%) της πραγματοποιημένης ετήσιας καθαρής αυξήσεως των αποθεματικών των κεφαλαίων, σε μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων ή σε μετοχές των Εταιριών Επενδύσεων-Χαρτοφυλακίου ή σε μετοχές ανωνύμων εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο, χωρίς την έγκριση του αρμοδίου Υπουργού ή της Νομισματικής Επιτροπής.

Όλες οι προβλεπόμενες αποφάσεις των διοικήσεων των Ασφαλιστικών Ταμείων για τα θέματα αυτά, λαμβάνονται μετά από προηγούμενη απόφαση της Γενικής Συνελεύσεώς τους.

Το καθεστώς ελέγχου των διαθεσίμων των
Δημοσίων Οργανισμών.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι Δημόσιοι Οργανισμοί, δηλαδή όλα τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και όλα τα Ασφαλιστικά Ταμεία Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, οφείλουν να παρακαταθέτουν μόνο στην Τράπεζα της Ελλάδος, σε μορφή έντοκης καταθέσεως από τα προς επένδυση, δηλαδή διαθέσιμα, κεφάλαιά τους.

Σ' αυτήν την περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος ενεργεί σαν διαχειριστικό όργανο, μέσα στα όρια της αρμοδιότητάς της ώστε κανένα κέρδος να μην προκύπτει για την Τράπεζα από την κίνηση του "Ειδικού Λογαριασμού Διαχείρισεως Διαθεσίμων Δημοσίων Οργανισμών".

Για την παροχή από τους Δημοσίου Οργανισμούς δανείων ή άλλων χορηγήσεων προς τους υπαλλήλους, ασφαλισμένους ή συνταξιούχους τους απαιτείται εγκριτική απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής. Επίσης χωρίς την έγκριση της Νομισματικής Επιτροπής συμβάσεις και άλλες δικαιοπραξίες, σχετικές με επένδυση ή χορήγηση κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών είναι άκυρες και επιπλέον επιβάλλονται οι ποινές που προβλέπονται, όπως η απόλυση των υπευθύνων Προέδρου και μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, των αρμοδίων διευθυντών και ταμείων του Δημοσίου Οργανισμού με απόφαση του εποπτεύοντα Υπουργού ύστερα από εισήγηση της Νομισματικής Επιτροπής, ακόμα και με φυλάκιση.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει από το νόμο την αποκλειστική ευθύνη για τη συγκέντρωση και διαχείριση των κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών, υπό οποιαδήποτε μορφή.

Για τις καταθέσεις τους αυτές στην Τράπεζα της Ελλάδος, οι Δημόσιοι Οργανισμοί έχουν δικαίωμα απολήψεως τόκου πάνω στα αντίστοιχα υπόλοιπα που έχουν στον "Ειδικό Λογαριασμό Διαχείρισεως των Διαθεσίμων" τους στην Τράπεζα της Ελλάδος, με επιτόκιο κάθε φορά οριζόμενο από την Νομισματική Επιτροπή. Σύμφωνα όμως με ρύθμιση νόμου τα διαθέσιμα κεφάλαια των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου τα οποία ασκούν αποκεντρωμένη διοίκηση ή εκπληρώνουν σκοπούς κρατικού ενδιαφέροντος ή τους έχουν επιβληθεί ειδικοί φόροι ή τους πραγματοποιού-

νται αποδόσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και η ταμειακή τους διαχείριση ενεργείται από την Τράπεζα της Ελλάδος, θα παραμείνουν στους άτοκους λογαριασμούς τους στην Τράπεζα της Ελλάδος στον υπάρχοντα πρωτοβάθμιο λογαριασμό "Καταθέσεις Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου" και θα εμφανίζονται κατά μήνα σε ίδιο δευτεροβάθμιο λογαριασμό. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που υπάγονται στην κατηγορία αυτή ορίζονται με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών.

Τα κεφάλαια του λογαριασμού αυτού, "Έντοκα Διαθέσιμα Δημοσίων Οργανισμών", επενδύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε έντοκες καταθέσεις στα πιστωτικά ιδρύματα, που τις χρησιμοποιούν για τη χρηματοδότηση της γεωργίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας. Οι σκοποί, οι όροι και οι προϋποθέσεις των επενδύσεων αυτών καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής. Σε περίπτωση μη συμμορφώσεως των πιστωτικών ιδρυμάτων προς τους όρους των αποφάσεων αυτών ή αν αρνηθούν να δεχθούν τις καταθέσεις αυτές των Δημοσίων Οργανισμών, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί τα διαθέσιμα κεφάλαια σε απ' ευθείας χορηγήσεις για τη χρηματοδότηση των ίδιων παραγωγικών κλάδων.

Η ανάθεση από ένα Δημόσιο Οργανισμό της ταμειακής διαχειρίσεώς του σε μια Εμπορική Τράπεζα ή Τραπεζικό Οργανισμό, περιορίζεται αποκλειστικά στην είσπραξη και πληρωμή τακτικών μόνο εσόδων και δαπανών του Δημοσίου Οργανισμού. Τα πιστωτικά ιδρύματα που ενεργούν την ταμειακή διαχείριση των Δημοσίων Οργανισμών οφείλουν να μεταφέρουν στον Ειδικό Λογαριασμό, ανά δεκαπενθήμερο και μετά την κάλυψη των αναγκών της ταμειακής διαχειρίσεως, κάθε ποσό που υπολείπεται, για τις πληρωμές των τακτικών δαπανών του οικείου Δημοσίου Οργανισμού κατά το επόμενο δεκαπενθήμερο. Η μεταφορά αυτή γίνεται εφόσον προβλέπεται ότι οι δαπάνες του επόμενου δεκαπενθημέρου καλύπτονται συνολικά από τις εισπράξεις του δεκαπενθημέρου αυτού. Αν προβλέπεται ότι οι εισπράξεις αυτές δεν καλύπτουν τις δαπάνες, το μεταφερόμενο ποσό μειώνεται κατά το τμήμα που χρειάζεται προς κάλυψη των δαπανών. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δεν έχει την υποχρέωση της μεταφοράς υπέρ του δικαιούχου Δημοσίου Οργανισμού για τα διαθέσιμα των Δήμων και Κοινοτήτων τα οποία μετά την αφαίρεση των ποσών που ανα-

γκαιούν για τις πληρωμές του επόμενου δεκαπενθημέρου, μεταφέρονται υποχρεωτικά στον Ειδικό Λογαριασμό Διαχειρήσεως Δημοσίων Οργανισμών σαν μη τοκοφόρος κατάθεση στο όνομα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. Απαγορεύεται στα πιστωτικά ιδρύματα να καταβάλλουν τόκο, προμήθεια ή άλλο αντάλλαγμα άμεσο ή έμμεσο προς τους Δημοσίους Οργανισμούς πάνω στους λογαριασμούς της ταμειακής διαχειρήσεώς τους.

Με αίτηση των οικείων Δημοσίων Οργανισμών υπάρχει η δυνατότητα αποδόσεως των διαθεσίμων τους που βρίσκονται σαν παρακαταθήκη στην Τράπεζα της Ελλάδος, ακολουθεί, δε αντίστοιχη μείωση των ποσών των καταθέσεων της Τράπεζας της Ελλάδος στα πιστωτικά ιδρύματα από την πηγή αυτή των κεφαλαίων.

Η Νομισματική Επιτροπή έχει την εξουσιοδότηση από το νόμο να ορίζει με απόφασή της την υποβολή των περιοδικών λογιστικών καταστάσεων από τους Δημόσιους Οργανισμούς προς αυτήν, ο τύπος και τα στοιχεία των οποίων ορίζονται από την ίδια.

Έχει, επίσης, την αρμοδιότητα να εκδίδει ρυθμιστικές αποφάσεις και κανονισμούς σχετικά με την κίνηση του Ειδικού Λογαριασμού Διαχειρίσεως των Δημοσίων Οργανισμών στη Τράπεζα της Ελλάδος. Έχει, ακόμη, και την εξουσία να διατάζει τον έλεγχο των Δημοσίων Οργανισμών, για την διαπίστωση της συμμορφώσεώς τους προς τις διατάξεις του νόμου και των σχετικών αποφάσεών της. Οι Δημόσιοι Οργανισμοί δεν μπορούν να αρνηθούν τον έλεγχο αυτό και επιπλέον έχουν την υποχρέωση να παρέχουν όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που απαιτούνται για την άσκηση του ελέγχου από τα αρμόδια όργανα.

Ακόμη, προβλέπονται κυρώσεις για τους παραβάτες, και καταργήθηκαν όλες οι διατάξεις που επέτρεπαν στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και στα Ασφαλιστικά Ταμεία να καταθέτουν έντοκα τα διαθέσιμά τους στα πιστωτικά ιδρύματα.

Σε έντοκο κατάθεση στην τράπεζα της Ελλάδος διατηρούνται και συγκεντρώνονται μόνο τα διαθέσιμα κεφάλαια που ανήκουν στα Ασφαλιστικά Ταμεία, στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, στα Ειδικά Ταμεία, κ.λ.π. τα οποία ορίζουν με απόφασή τους οι Υπουργοί Συντονισμού και Οικονομικών και που μεταφέρονται κατά μήνα στον έντοκο λογαριασμό διαθεσίμων κεφαλαίων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δι-

καίου που τηρείται επίσης, στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Τα ίδια ισχύουν και για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που υπάγονται στην προαναφερόμενη κατηγορία, η ταμειακή διαχείριση των οποίων ασκείται όχι από την Τράπεζα της Ελλάδος, αλλά από ένα άλλο πιστωτικό φορέα, ο οποίος έχει την υποχρέωση να μεταφέρει στο τέλος κάθε δεκαπενθήμερου τα διαθέσιμα κεφάλαια των Δημοσίων Οργανισμών και στις δύο περιπτώσεις στον έντοκο ή άτοκο λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος, ανάλογα με τα προηγούμενα. Τα κεφάλαια του έντοκου λογαριασμού διαθέτει με απόφασή της η Νομισματική Επιτροπή, όπως αναφέρεται παραπάνω, είτε απ' ευθείας από την Τράπεζα της Ελλάδος είτε μέσω των άλλων πιστωτικών φορέων προς χρηματοδότηση της οικονομίας ή του Δημοσίου. Το Δημόσιο για τις ειδικές χρηματοδοτήσεις του από την Κεντρική Τράπεζα με κεφάλαια αντλούμενα από τον άτοκο ή έντοκο λογαριασμό διαθεσίμων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, βαρύνεται με τόκο υπολογιζόμενο με βάση το επιτόκιο που πληρώνει η Τράπεζα της Ελλάδος για τις έντοκες καταθέσεις των διαθεσίμων των Νομικών Προσώπων, μόνο όμως για το ποσό που υπερβαίνει τις άτοκες καταθέσεις αυτών των διαθεσίμων.

Η Νομισματική Επιτροπή προσδιορίζει κάθε φορά το ποσοστό των εντόκων διαθεσίμων κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών στην Τράπεζα της Ελλάδος, το οποίο έχουν τη δυνατότητα αυτοί που διοικούν τα οικεία Νομικά Πρόσωπα να διαθέτουν ελεύθερα για παραγωγικές επενδύσεις.

Ο βασικός λόγος που οδήγησε στις προηγούμενες ρυθμίσεις ως προς την διαχείριση των διαθεσίμων ορισμένων Νομικών Προσώπων, Ειδικών Ταμείων κ.λ.π. ήταν η διαπίστωση της σημαντικής αυξήσεως των καταθέσεων αυτών των διαθεσίμων στον έντοκο λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος, με συνέπεια την αδυναμία απορροφήσεώς τους για τοποθετήσεις στα πιστωτικά ιδρύματα. Σαν αποτέλεσμα δημιουργήθηκε μία ανάλογη επιβάρυνση του δημοσίου για την κάλυψη των ποσών των τόκων που πλήρωνε η Τράπεζα της Ελλάδος. Με την πληρωμή αυτή τόκων προς τα επιχορηγούμενα από το Κράτος Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Ειδικά Ταμεία κ.λ.π. που ασκούν αποκεντρωμένη διοίκηση και εκπληρώνουν έτσι σκοπούς κρατικού ενδιαφέροντος, προέκυψε μία πρόσθετη επιχορήγηση από τον Προϋπολογισμό.

Η Νομισματική Επιτροπή και η
Τράπεζα της Ελλάδος.

Κατά τη διάρκεια της άσκησης του έργου της, η Νομισματική Επιτροπή βρίσκει μια αδιάκοπη σχέση με την Τράπεζα της Ελλάδος, που αποτελεί και το βασικό βοηθό της όπως θα δούμε ευθύς αμέσως.

Η Νομισματική Επιτροπή συνεργαζόμενη με την Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί στους υπόλοιπους Τραπεζικούς Οργανισμούς-και όχι μόνο-της χώρας έλεγχο, που αφορά την διαπίστωση της εφαρμογής των διατάξεων των νόμων και των αποφάσεων της που ρυθμίζουν τα συναλλαγματικά θέματα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την υποχρέωση να παρέχει κάθε πληροφορία που αφορά την έκδοση τραπεζικών γραμματίων, το εξωτερικό συνάλλαγμα, το ενεργητικό της και κάθε άλλο στοιχείο που θα ζητήσει η Νομισματική Επιτροπή ώστε να βοηθηθεί στην λήψη των αποφάσεών της. Η έκδοση χαρτονομισμάτων κατευθύνεται από τη Νομισματική Επιτροπή και χωρίς να υπάρχει άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος δεν μπορεί να εκδόσει κανένα τραπεζικό γραμμάτιο οποιασδήποτε μορφής. Η σημαντική αυτή απόφαση πρέπει να είναι αποδεκτή από όλα τα μέλη της Νομισματικής Επιτροπής ώστε να καταλήγουν σε κοινά συμπεράσματα και αποφάσεις, δηλαδή πρέπει να υπάρχει ομόφωνη γνώμη από όλα τα μέλη.

Η Τράπεζα της Ελλάδος αναλαμβάνει την αρμοδιότητα και την ευθύνη του ελέγχου στις Τράπεζες και τους Τραπεζικούς Οργανισμούς, ενός ελέγχου που πραγματοποιείται για να διαπιστωθεί αν έχουν εκτελεσθεί οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής. Επίσης, από υπαλλήλους της Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίοι ορίζονται από την Νομισματική Επιτροπή, χορηγούνται και εκτελούνται οι διάφορες πιστώσεις προς τις Τράπεζες και τους Τραπεζικούς Οργανισμούς.

Η αρμοδιότητα της Μ.Ε. η οποία αφορά την πιστωτική πολιτική και τον έλεγχο της πίστωσης συνίσταται στον καθορισμό του συνολικού μεγέθους των απαιτούμενων ποσών για την χρηματοδότηση της οικονομίας, και στη θέσπιση γενικών κανόνων οι οποίοι θα παρέχονται είτε απ' ευθείας από την Τράπεζα της Ελλάδος είτε μέσω άλλων Τραπεζών, με κεφάλαια από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από τα τραπεζικά

διαθέσιμα των κεφαλαίων των άλλων Τραπεζών. Τονίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν μπορεί να εκδίδει τραπεζικά γραμμάτια οποιασδήποτε μορφής χωρίς την σύμφωνη έγκριση της Νομισματικής Επιτροπής. Για την επιτυχία του σκοπού αυτού η Εκδοτική Τράπεζα έχει την υποχρέωση να δίνει στην Νομισματική Επιτροπή κάθε πληροφορία που αφορά έκδοση τραπεζογραμμάτων, το ενεργητικό της σε εξωτερικό συνάλλαγμα καθώς και κάθε άλλο συναφές στοιχείο που ζητάται από τη Νομισματική Επιτροπή.

Η Νομισματική Επιτροπή παρόλη την κυριαρχία που έχει στην οικονομική ζωή της χώρας δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει αν δεν είχε τη βοήθεια της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία μπορεί να εξαρτάται απόλυτα και να μην έχει την ελευθερία ανάπτυξης πρωτοβουλιών, τα στοιχεία όμως που συσσωρεύονται σ' αυτήν είναι πολύτιμα για την Νομισματική Επιτροπή. Μ' αυτά τα στοιχεία η Νομισματική Επιτροπή αποκτά άρτια άποψη γύρω από την κίνηση την χρηματική των Τραπεζών και φυσικά για τις ανάγκες της χώρας σε καινούργια χαρτονομίσματα ή τη συμπλήρωση παλαιών, την κίνηση των υπάρχοντων τραπεζογραμμάτων στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό.

Όπως προαναφέρθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος δείχνει ανάπτυξη πρωτοβουλίας μέσα από τον έλεγχο που ασκεί στους άλλους Τραπεζικούς Οργανισμούς, ελληνικούς και ξένους, οι οποίοι έχουν καταστήματα στην Ελλάδα. Πολλές φορές η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί έλεγχο χωρίς προηγούμενη άδεια από την Νομισματική Επιτροπή, η οποία αρκείται να γνωρίζει τουλάχιστον το όνομα της Τράπεζας στην οποία θα γίνεται ο έλεγχος, και να αποκομίσει τα αποτελέσματα από την έρευνα αλλά και τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η Τράπεζα της Ελλάδος για να ξεκινήσει τον έλεγχο.

Η Νομισματική Επιτροπή μαζί με την Τράπεζα της Ελλάδος είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες για την κίνηση των νημάτων της οικονομίας, γι' αυτό και ο ρόλος και ο σκοπός τους πρέπει να παραμένουν ανιδιοτελείς.

Η Νομισματική Επιτροπή παρόλο που κρατάει τα σκήπτρα στον οικονομικό χώρο διακατέχεται από Δημοκρατικό πνεύμα. Μια απόδειξη, εκτός από τα μέλη που αποτελείται, είναι η ύπαρξη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής, η οποία απευθύνει την

γνώμη της στη Νομισματική Επιτροπή, μα και η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αυτή που έρχεται σε άμεση επικοινωνία με το κοινό.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή έχει ακριβώς το ρόλο να συσσωρεύει στοιχεία, να προνοεί για τις οικονομικές ανάγκες και να προωθεί στη Νομισματική Επιτροπή τα συμπεράσματά της, βοηθώντας στην υλοποίησή τους. Αυτό επιτυγχάνει με το να ακολουθεί τα προγράμματα της Νομισματικής Επιτροπής, επιστημονώντας όμως ταυτόχρονα τα σημεία στα οποία πιστεύει ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης ή ανάκλησής τους.

Η Τραπεζική Γνωμοδοτική Επιτροπή συνέρχεται κάθε δεκαπέντε ημέρες και σε ημέρα εργάσιμη. Απαρτίζεται από τους Διοικητές των Τραπεζών Ελλάδος, Εθνικής, Αγροτικής και Εθνικής Κτηματικής, με αναπληρωτές τους Υποδιοικητές που ορίζουν οι ίδιοι οι Διοικητές, και τρεις εκπροσώπους των Τραπεζών Ιονική και Λαϊκή, Εμπορική, και λοιπών Τραπεζών, οι οποίοι αναπληρωματικοί τους εκλέγονται από τους Γενικούς Διευθυντές των Εμπορικών αυτών Τραπεζών. Πρόεδρος της Επιτροπής αυτής είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ο οποίος σε περίπτωση απουσίας του αντικαθίσταται από το Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας, και σε περίπτωση απουσίας και αυτού, από το Διοικητή της Αγροτικής Τράπεζας.

Το γεγονός ότι η Γνωμοδοτική Επιτροπή ^{αποτελείται} όχι μόνο από μέλη της Τράπεζας της Ελλάδος, αλλά και από τους Διοικητές όλων των Τραπεζών της χώρας, οδηγεί σε αντικειμενικά αποτελέσματα από στοιχεία που προέρχονται από τους άμεσους ενδιαφερόμενους που είναι οι Οργανισμοί, ώστε να επιτυγχάνουν τα ορθά αποτελέσματα και στόχους που ξαναγυρνούν στους ίδιους τους ενδιαφερόμενους, τις Τράπεζες, που είναι και ο λόγος ύπαρξης των Επιτροπών αυτών.

Ανακεφαλαιώνοντας απ' την αρχή, καταλαβαίνουμε ότι παρόλο που ο ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος είναι συγκεκριμένος και η ίδια εξαρτάται απόλυτα από την Νομισματική Επιτροπή, χωρίς ιδιαίτερα περιθώρια ανάπτυξης πρωτοβουλιών, δε σημαίνει πως ο ρόλος αυτός είναι χωρίς νόημα. Αντίθετα, είναι σημαντικός για την σωστή κίνηση των χρημάτων, τη λειτουργία των Τραπεζών και των Τραπεζικών Οργανισμών αλλά και της Νομισματικής Επιτροπής αφού η Τράπεζα της Ελλάδος είναι τα αισθητήρια όργανά της, είναι ο πομπός επικοινωνίας με το κοινό.

Η βασική νομοθεσία που διέπει την άσκηση της πιστωτικής πολιτικής και τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας.

Η βασική νομοθεσία που ασχολείται με την άσκηση της πιστωτικής πολιτικής και τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας βρίσκεται στο νόμο "Περί Ελέγχου Πίστεως" του 1948 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα. Σύμφωνα με το νόμο αυτό λοιπόν, έχουμε τις παρακάτω ρυθμίσεις.

Η άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας θα διενεργείται από κεντρικό έλεγχο ώστε να κατευθύνεται η καθοριζόμενη από το Κράτος, παραγωγική πολιτική στην ενίσχυση των κλάδων της οικονομίας, που εκδηλώνεται άμεσα ή έμμεσα η παραγωγική δραστηριότητα της χώρας.

Η πιστωτική πολιτική καθορίζεται από την Κυβέρνηση βάσει των παραγωγικών αναγκών της Χώρας, λαμβάνοντας όμως υπ' όψην τις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες, την κατάσταση των οικονομικών του Δημοσίου, της νομισματικής κατάστασης και τον όγκο των κυκλοφοριακών μέσων.

Ο καθορισμός της διαδικασίας ασκήσεως της πιστωτικής πολιτικής που θα ακολουθηθεί για να επιτευχθούν τα όρια και οι σκοποί που αναφέραμε καθώς και η εποπτεία αυτής ανατίθονται στη Νομισματική Επιτροπή, η οποία διενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Η Νομισματική Επιτροπή καθορίζει με αποφάσεις της την χρηματοδότηση των παραγωγικών κλάδων, το συνολικό ποσό των πιστώσεων που θα χορηγηθούν αλλά και τους όρους και τις προϋποθέσεις τους. Επίσης, κρίνεται απαραίτητο να παρέχονται αυτές οι πιστώσεις από τις Τράπεζες ή από άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς, καθώς και από κάθε φύσεως Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, είτε από τα ίδια τα διαθέσιμά τους είτε από χορηγήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

Μέσω των αποφάσεων αυτών υπάρχει η δυνατότητα να καθορίζεται και να μεταβάλλεται το ύψος του τόκου και των υπολοίπων επιβαρύνσεων για τις παρεχόμενες πιστώσεις ή δάνεια ή τραπεζικά ομόλογα από τις Τράπεζες ή από άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς, το ύψος του επιτοκίου των καταθέσεων πάσης φύσεως, καθώς και

το ύψος και το είδος κάθε επιβάρυνσης που εισπράττεται από τις Τράπεζες και τους άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς για τις υπηρεσίες που παρέχουν. Οι αποφάσεις αυτές μπορούν να λαμβάνονται κατά παρέκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται στο ύψος του τόκου και των υπολοίπων επιβαρύνσεων. Έχουν τη δυνατότητα, επίσης, να ορίζουν ότι τα επιτόκια ή τα όρια επιτοκίων και λοιπών επιβαρύνσεων που καθορίζονται κάθε φορά ισχύουν και για τις ανάλογες υφιστάμενες συμβάσεις, δάνεια ή πιστώσεις, καταθέσεις, ομολογιακά δάνεια ή τραπεζικά ομόλογα, ανεξάρτητα του χρόνου προσδιορισμού του επιτοκίου και των υπολοίπων επιβαρύνσεων που έχει επιλεχθεί κατά περίπτωση, υπόκεινται στην περίπτωση αυτή όμως στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι Πιστωτικοί Οργανισμοί χορηγούν κατά την κρίση τους τις πιστώσεις που τους έχουν αιτηθεί, μέσα στους όρους και τις προϋποθέσεις που τους έχουν τεθεί από τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, η κρίση όμως της φερεγγυότητας των αιτούμενων τις πιστώσεις ανήκει σ' αυτούς. Η Νομισματική Επιτροπή μπορεί να ανακαλέσει τις χορηγημένες πιστώσεις σε περίπτωση που η χορήγηση αυτή γίνει μετά από παράβαση των αποφάσεών της.

Η Νομισματική Έχει την αρμοδιότητα να καθορίζει ανεξάρτητα κάθε άλλης διάταξης το ποσοστό των ταμειακών διαθεσίμων των Πιστωτικών Οργανισμών, τα οποία κρίνεται φρόνιμο και απαραίτητο να τηρούν για να αντιμετωπίσουν τις άμεσες υποχρεώσεις τους. Δικαιούται, επίσης, να εκδίδει κανονισμούς και οδηγίες που αφορούν κάθε άλλο στοιχείο του ενεργητικού και του παθητικού των Πιστωτικών Οργανισμών.

Όσο αφορά τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας, αυτός ενεργείται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Υπαλλήλοι της ελέγχουν τις χορηγήσεις και εκτελέσεις των πιστώσεων, σύμφωνα με όσα έχουν οριστεί με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να ανατίθεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, στους δημοσίους υπαλλήλους των Υπουργείων Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας, οι οποίοι ενεργούν από κοινού με τους υπαλλήλους της Τράπεζας της Ελλάδος. Ο έλεγχος εκτείνεται και επί του τρόπου διαθέσεως των χορηγούμενων

πιστώσεων από τους παραλήπτες τους Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος για τις χορηγούμενες απ' ευθείας πιστώσεις υπόκειται στον έλεγχο της Νομισματικής Επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή ο έλεγχος ενεργείται από δημόσιους υπαλλήλους που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας.

Τα όργανα που ενεργούν τον έλεγχο και είναι εξουσιοδοτημένα από τη Νομισματική Επιτροπή, δικαιούνται να προβαίνουν σε κάθε έρευνα των λογιστικών βιβλίων ή κάθε φύσεως στοιχείων των Φυσικών ή Νομικών Προσώπων και αυτών που χορηγούν και αυτών που λαμβάνουν τις πιστώσεις. Δικαιούνται επίσης να προβαίνουν στην διαπίστωση των ταμειακών διαθεσίμων των Τραπεζών και Οργανισμών.

Τα ελεγχόμενα Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να παρέχουν στα όργανα του ελέγχου όλα τα αναγκαία στοιχεία για την άσκηση του ελέγχου.

Τα όργανα της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών που είναι αρμοδίως εξουσιοδοτημένα από τη Νομισματική Επιτροπή, δικαιούνται να ελέγχουν την ύπαρξη των μετρητών που εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία των ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Σε περίπτωση παράβασης των ρυθμίσεων αυτών από τις Τράπεζες, η Νομισματική Επιτροπή, άσχετα με κάθε άλλη κύρωση που προβλέπεται, μπορεί είτε να αφαιρέσει την εξουσιοδότηση για ενέργεια πράξεων επί του συναλλάγματος από την υπεύθυνη της παράβασης Τράπεζας, είτε να αποκλείσει την περαιτέρω χρηματοδότηση της υπεύθυνης Τράπεζας.

Η Νομισματική Επιτροπή βεβαιώνεται για την παράβαση των αποφάσεών της και από τα Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα που λαμβάνουν τις πιστώσεις και προχωρεί στην στέρηση περαιτέρω χρηματοδότησης στους παραβάτες. Η κύρωση αυτή επιβάλλεται επιφυλασσομένων των βαρύτερων κυρώσεων.

Οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, που έχουμε αναφέρει μέχρι στιγμής, ισχύουν με την έκδοσή τους και είναι υποχρεωτικές και για τα χορηγούντα και για τα λαμβάνοντα τις πιστώσεις Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, ανεξάρτητα από κάθε άλλη σχετική διάταξη των Νόμων ή των καταστατικών που διέπουν την οικονομική λειτουργία και δραστηριότητα των Προσώπων αυτών.

Οι αποφάσεις αυτές μόλις εκδίδονται δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυ-

βερνήσεως. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή σε οποιαδήποτε άλλη διοικητική προσφυγή.

Όλες οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής που έχουν διοικητικό χαρακτήρα υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, μόνο όμως σε περίπτωση παράβασης του Νόμου.

Συνίσταται παρά της Τράπεζας της Ελλάδος, Γνωμοδοτική Επιτροπή που απαρτίζεται από το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, το Διοικητή της Αγροτικής Τράπεζας, το Διοικητή της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας, όταν κωλύονται αυτοί ορίζονται οι Υποδιοικητές στην θέση τους, δύο εκπροσώπους από τις Τράπεζες Αθηνών, Ιονικής, Λαϊκής και Εμπορικής που εκλέγονται από τις Τράπεζες αυτές μεταξύ των Γενικών αυτών Διευθυντών ή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τους. Επίσης, και από ένα εκπρόσωπο μεταξύ των υπολοίπων Τραπεζών της Ελλάδος, που εκλέγεται κατά τον ίδιο τρόπο από τις Τράπεζες αυτές. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, και όταν κωλύεται ή είναι απών ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας, και όταν κωλύεται και αυτός ο Διοικητής της Αγροτικής.

Η Νομισματική Επιτροπή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που της δίνονται από το νόμο αυτό, οφείλει να ακούει τις απόψεις της Τραπεζικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, δεν δεσμεύεται όμως από τις απόψεις αυτές.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή συνέρχεται τουλάχιστον κάθε δεκαπενθήμερο και σε τακτική ημέρα που ορίζεται με απόφασή της και εκτάκτως όποτε το θεωρήσει σωστό ο Πρόεδρος της.

Έχει τη δυνατότητα, με απόφασή της που να στηρίζεται στην απόλυτη πλειοψηφία όλων των μελών της, να καλεί να λαμβάνουν μέρος στις συνεδριάσεις της τρία άλλα πρόσωπα, που ανήκουν στο Εμπόριο και την παραγωγή και υποδεικνύονται από οικείες οργανώσεις. Τα πρόσωπα αυτά, εφ' όσον καλούνται να μετέχουν στις εργασίες της Επιτροπής, έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα υπόλοιπα μέλη.

Με δύο Διατάγματα, προκαλούμενα από τους Υπουργούς Συντονισμού, Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας κανονίζονται τα θέματα γύρω από την εκτέλεση αυτού του νόμου, που ισχύει από την ημέρα της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της

Κυβερνήσεως.

Με άλλους νόμους, νομοθετικά διατάγματα και διατάξεις, η Νομισματική Επιτροπή προσπαθεί να πετύχει ακόμα καλύτερα την επίτευξη των στόχων που έχει γύρω από τα θέματα της πιστωτικής πολιτικής.

Έτσι, η αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής που αφορά την πιστωτική πολιτική και τον έλεγχο της πίστωσης, συνίσταται στον καθορισμό του συνολικού ποσού των απαιτούμενων για την χρηματοδότηση της οικονομίας πιστώσεων, καθώς και τη θέσπιση γενικών κανόνων με τους οποίους παρέχονται οι πιστώσεις αυτές, είτε από την Τράπεζα της Ελλάδος απ' ευθείας ή απ' τα κεφάλαιά της μέσω άλλων Τραπεζών, είτε απ' τα ίδια διαθέσιμα κεφάλαια των Τραπεζών.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής για την παροχή βιομηχανικών, εμπορικών ή άλλων πιστώσεων, αυτές χορηγούνται από τις προβλεπόμενες υποεπιτροπές, όπου όμως υπάρχει ανάγκη απόκλισης από τους σχετικούς κανόνες της Νομισματικής Επιτροπής γύρω από τη χρηματοδότηση, απαιτείται και απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής.

Όταν πρόκειται για εμπράγματα ασφαλείες που παρέχονται στις επιχειρήσεις για την ίδρυση και έναρξη της λειτουργίας τους, για την επέκταση ή βελτίωσή τους, εφ' όσον χορηγείται από οποιαδήποτε Τράπεζα, την έγκριση βέβαια της Νομισματικής Επιτροπής, με τοκοχρεωλυτική απόσβεση μεγαλύτερη των πέντε (5) ετών, εφαρμόζονται ορισμένες διατάξεις ορισμένες διατάξεις σε περίπτωση συγκρούσεων μεταξύ αυτών. Συνοπτικά, είναι οι διατάξεις "Περί Συστάσεως Υποθήκης επί Μηχανικών ή άλλων Εγκαταστάσεων", "Περί Κυρώσεως της Συμβάσεως για Γεωργικά και Βιομηχανικά Δάνεια", οι ειδικές διατάξεις "Επί των Αωνύμων Εταιριών" και οι γενικές διατάξεις "Περί Υποθήκης και Ενεχύρου του εν ισχύει Αστικού Κώδικα".

Επίσης, χρήσιμες πληροφορίες για τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας πέρνουμε από το Νομοθετικό Διάταγμα "Περί Ελέγχου Πωλήσεων επί Πιστώσει", και σύμφωνα μ' αυτό έχουμε τα παρακάτω.

Αρμόδια επί των πωλήσεων εμπορευμάτων επί πιστώσει σε όλες τις επιχειρήσεις και τα εμπορικά καταστήματα, είναι η Νομισματική Επιτροπή. Με αποφάσεις

της καθορίζει το ελάχιστο ποσοστό τιμήματος ή ανταλλάγματος που υποχρεωτικά θα εισπράττουν από τους αγοραστές καταναλωτές κατά τη σύναψη συμβάσεως πώλησεως επί πιστώσει, το μέγιστο χρονικό διάστημα στο οποίο μπορεί να γίνει η εξόφλησή του καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες αποκλείεται να γίνει η πώληση επί πιστώσει ορισμένων εμπορευμάτων.

Με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής καθορίζονται οι κατηγορίες εμπορευμάτων, κατά είδος, μέγεθος, ποιότητα, καθώς και η προέλευσή τους, εσωτερικού ή εξωτερικού στα οποία εφαρμόζονται οι προηγούμενες διατάξεις.

Όλες οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής γύρω από τις πωλήσεις επί πιστώσει δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έχουν ισχύ μετά από είκοσι (20) ημέρες από την δημοσίευσή τους.

Όλοι όσοι απασχολούνται κατ' επάγγελμα με τις πωλήσεις επί πιστώσει του τιμήματος ή ανταλλάγματος των καθοριζομένων με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής εμπορευμάτων υποχρεώνονται να υποβάλλουν ειδική δήλωση στα οικεία Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια και να τηρούν τα βιβλία και στοιχεία που ορίζει η Νομισματική Επιτροπή.

Συνίσταται Επιτροπή Ελέγχου Πωλήσεων επί Πιστώσει η οποία τελεί υπό την εποπτεία της Νομισματικής Επιτροπής, και έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου και της εφαρμογής των πωλήσεων επί πιστώσει.

Η γραμματεία της Επιτροπής αυτής ανατίθεται στα όργανα της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών, τα οποία εισηγούνται στην Επιτροπή τα σχετικά θέματα.

Τα όργανα αυτά χρησιμοποιούνται για την άσκηση του ελέγχου της εφαρμογής των διατάξεων του νόμου αυτού, και έχουν το δικαίωμα να προβαίνουν σε οποιαδήποτε έρευνα των λογιστικών βιβλίων, καθώς και των ειδικότερων βιβλίων και στοιχείων που προβλέπονται από τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής. Τα ελεγχόμενα Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να παρέχουν στα όργανα του ελέγχου όλα τα αναγκαία για την άσκηση του ελέγχου στοιχεία.

Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων με σκοπό την καταβολή του τιμήματος ή του ανταλλάγματος στις πωλήσεις εμπορευμάτων που ασκείται κατ' επάγγελμα ή κατά σύστημα, σε όλα τα Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα.

Σύμφωνα με το νόμο "Περί Ειδικών Επιτοκίων για Επιχειρήσεις που Εξάγουν Βιομηχανικά, Βιοτεχνικά και Μεταλλευτικά Προϊόντα", έχουν τις ακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις.

Για το τυχόν άνοιγμα του κοινού λογαριασμού, που βρίσκεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, για την επιστροφή διαφόρων τόκων σε εξαγωγικές επιχειρήσεις που δημιουργήθηκε από τις συμβάσεις μεταξύ των Τραπεζών, για το προκύπτον ανά έτος από τη χρέυσή του για τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής που εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά την αφαίρεση της πιστώσεως του λογαριασμού από τις εισφορές των συμβληθεισών Τραπεζών, καλύπτεται από το Δημόσιο. Η ειδική αυτή πίστωση αναγράφεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ο τρόπος που δικαιολογείται το προκύπτον άνοιγμα που καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού (και Προγραμματισμού) και Οικονομικών. Με αποφάσεις των Υπουργών αυτών, μετά από πρόταση της Νομισματικής Επιτροπής, ο προαναφερόμενος λογαριασμός μπορεί να χρεωθεί με καταβαλλόμενες διαφορές τόκων, στις περιπτώσεις εφαρμογής χαμηλών επιτοκίων στις ειδικές κατηγορίες χρηματοδοτήσεων των πιστώσεων ιδρυμάτων, αντί του γενικού επιτοκίου που καθορίζεται από τη Νομισματική Επιτροπή για τις τραπεζικές χρηματοδοτήσεις όμοιας φύσεως και στις ειδικές περιπτώσεις αντλήσεως κεφαλαίων από τα πιστωτικά ιδρύματα, με επιτόκιο υψηλότερο του οριζόμενου που τελικά βαρύνει το δανειζόμενο πιστωτικό οργανισμό.

Επιβάλλεται εισφορά που βαρύνει όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, περιλαμβάνεται και η Τράπεζα της Ελλάδος, ίση με ποσοστό ένα τοις χιλίοις επί του μέσου ετησίου ύψους όλων των μηνιαίων υπολοίπων των δανείων ή πιστώσεων που χορηγούν περιλαμβανομένων και των πιστώσεων στις Τράπεζες και το Δημόσιο πλην των εντόκων γραμματίων.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται όλες οι λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή της εκτελέσεως όσων αναφέραμε.

Σύμφωνα με άλλο νόμο, νεώτερο, του 1979, το ποσοστό της εισφοράς υπέρ του

λογαριασμού, που βρίσκεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, για την επιστροφή διαφόρων τόκων, μπορεί να αυξομειώνεται για το σύνολο ή για ορισμένες μόνο κατηγορίες πιστώσεων ή δανείων μεταξύ ενός και δέκα τοις χιλίοις, μετά από απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, εγκρινόμενη από το Υπουργικό Συμβούλιο. Αυτή η εισφορά δεν υπολογίζεται σε δάνεια ή πιστώσεις που συνομολογούνται σε ελεύθερο συνάλλαγμα και εξοφλητέα κατά κεφάλαιο, τόκους κ.λ.π. απ' τα ίδια συναλλαγματικά διαθέσιμα των δανειζομένων.

Όσον αφορά την ποινική ρήτρα και τις κυρώσεις που επιβάλλονται στις περιπτώσεις που έχουμε παραβίαση των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής, αυτή αποφασίζει ως εξής:

Για κάθε χρηματοδότηση με μορφή δανείου ή πιστώσεως σε ανοικτό λογαριασμό ή προεξοφλήσεως ή οποιασδήποτε άλλης μορφής, που χορηγείται όπως ήδη έχουμε προαναφέρει, θα συμφωνείται με ευθύνη των χρηματοδοτουσών Τραπεζών μεταξύ αυτών και των χρηματοδοτούμενων, ποινική ρήτρα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, για κάθε περίπτωση παράβασης των όρων της χρηματοδότησης. Τέτοιες παραβάσεις έχουμε σε περίπτωση χρησιμοποιήσεως της πιστώσεως για διαφορετικό σκοπό από αυτόν που χορηγήθηκε. Η παροχή δανείων ή ταμειακών διευκολύνσεων από τις επιχειρήσεις σε κάθε Φυσικό ή Νομικό Πρόσωπο ή οι αναλήψεις των εταίρων μετόχων κ.λ.π, πέρα ευλόγων ορίων που προσδιορίζονται, απ' τα καθαρά κέρδη της τρέχουσας χρήσεως, θεωρείται επίσης παράβαση της παρούσας υποχρέωσης. Ομοίως θεωρείται παράβαση η μη χρησιμοποίηση των κερδών ή άλλων ποσών της ίδιας ρευστότητας της χρηματοδοτούμενης επιχειρήσεως για τις ανάγκες της, αλλά για δραστηριότητες που δεν συνδέονται με το κύριο αντικείμενο της επιχείρησης. Επίσης, παράβαση θεωρείται, η παροχή εμπορικών πιστώσεων παραπάνω των επιτρεπομένων πρόθεσμιών, η υποβολή ελλειπών ή ανακριβών δικαιολογητικών και δηλώσεων στα οποία στηρίζεται η χορήγηση του δανείου, η μη εκπλήρωση απ' τον οφειλέτη κάθε υποχρέωσης που αναλαμβάνει, η υπέρβαση των ορίων που καθορίζονται για τη χρηματοδότηση του δανειοδοτούμενου από περισσότερες Τράπεζες ή διάφορα Υποκαταστήματα μίας Τράπεζας. Ακόμα παράβαση είναι, η μη επίδειξη των λογιστικών βιβλίων και όλων των άλλων στοιχείων της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης στα όργανα της Γενικής

Επιθεώρησης Τραπεζών, η μη τήρηση του βιβλίου Ταμείου και η μη έγκαιρη υποβολή των στοιχείων που καθορίζονται με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής και των Υποεπιτροπών της.

Σε περίπτωση κατάπτωσης της ποινικής ρήτρας, οι χρηματοδοτούμενοι καταβάλλουν υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου κάθε έτος από τη στιγμή της πραγματοποίησης της παράβασης, ποσά ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης που πραγματοποιήθηκε. Όταν υπάρχει συρροή παραβάσεων, το ποσό της ποινικής ρήτρας που καταβάλλεται ορίζεται πάνω σε όλες τις παραβάσεις, με βάση το ποσοστό που αντιστοιχεί στη σοβαρότερη από αυτές.

Η βεβαίωση της συνδρομής των προϋποθέσεων και του ποσού της καταβλητέας ποινικής ρήτρας, καθώς και η επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, ενεργείται από την Υποεπιτροπή Ελέγχου Παραβάσεων Πιστωτικών Κανόνων, μετά από την υποβολή σ' αυτήν των πορισμάτων ελέγχου της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών, ή μετά από εισήγηση της Τράπεζας που χρηματοδοτεί γνωστοποιώντας ταυτόχρονα όμως και την σχετική παράβαση.

Όλες οι αποφάσεις της Υποεπιτροπής αυτής κοινοποιούνται στις ανάλογες Τράπεζες, και αυτές με τη σειρά τους υποχρεώνονται να τις κοινοποιήσουν στους υπόχρεους πελάτες. Επίσης ειδοποιούν τη Γραμματεία της Νομισματικής Επιτροπής.

Στις αποφάσεις αυτές υπάρχει περιθώριο προσφυγής ενώπιον της Υποεπιτροπής Δανείων και Συναλλάγματος. Η εκτέλεση των αποφάσεων αυτών αναστέλλεται μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Η προθεσμία της άσκησης προσφυγής ορίζεται στις είκοσι (20) ημέρες.

Ειδικά για τις αποφάσεις που επιβάλλεται η ποινή διακοπής της χρηματοδότησης, εφαρμόζονται από τις Τράπεζες όταν λήξει έμπρακτα η εικοσαήμερη προθεσμία για την άσκηση προσφυγής κατά της ποινής που επιβάλλεται με απόφαση της Υποεπιτροπής Ελέγχου Παραβάσεων Κανόνων, ή όταν ασκηθεί προσφυγή καθυστερημένη στην τελεσίδικη απόφαση της Υποεπιτροπής Δανείων και Συναλλάγματος.

Όσα αναφέραμε προηγουμένως γύρω από τις διαδικασίες επιβολής και κοινοποίησης των κυρώσεων, και της υποβολής προσφυγών, δεν ισχύουν για τις παραβάσεις που αναφέρονται στη μη εκπλήρωση της χρηματοδότησης από τις επιχειρήσεις

που αναλαμβάνουν εξαγωγικές υποχρεώσεις. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι χρηματοδοτούσες Τράπεζες, υποχρεώνονται να αναφέρουν αμέλεια όταν με τη λήψη των αποφάσεων δεν εκπληρώθηκαν, με αιτιολογημένη εισήγηση για την επιβολή ή μη των προβλεπομένων κυρώσεων. Η Υποεπιτροπή Δανείων και Συναλλάγματος επιλαμβάνεται την εισήγηση των Τραπεζών και επιβάλλει τελεσίδικα την προβλεπόμενη κατάπτωση της ποινικής ρήτρας.

Τέλος πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αποφάσεις επιβολής κυρώσεων που δεν κοινοποιήθηκαν ποτέ είναι άκυρες.

Ο ι α ρ μ ο δ ι ό τ η τ ε ς τ η ς Ν ο μ ι σ μ α τ ι κ ή ς Ε π ι τ ρ ο π ή ς
ω ς π ρ ο ς τ ο ν κ α θ ο ρ ι σ μ ό τ η ς π ι σ τ ω τ ι κ ή ς π ο λ ι -
τ ι κ ή ς κ α ι τ η ν ά σ κ η σ η τ ο υ ε λ έ γ χ ο υ τ η ς π ί σ τ ε -
ω ς .

Εί ναι ευ ρύ τ ε ρ α γ ν ω σ τ ό ς ο σ τ ε ν ό ς σ ύ ν δ ε σ μ ο ς τ η ς π ί σ τ ε ω ς μ ε τ η ν ο μ ι σ μ α τ ι κ ή
σ τ α θ ε ρ ό τ η τ α κ α ι ο α μ ο ι β α ί ο ς ε π η ρ ε α σ μ ό ς τ ο υ ς . Γ ι ' α υ τ ό γ ί ν ε τ α ι δ ε κ τ ό σ α ν α ξ ί ω μ α
ό τ ι η ά σ κ η σ η α π ό τ ο Κ ρ ά τ ο ς τ η ς ν ο μ ι σ μ α τ ι κ ή ς π ο λ ι τ ι κ ή ς κ α ι η ε π ι β ο λ ή π α ρ ε μ β α τ ι -
κ ώ ν ρ υ θ μ ί σ ε ω ν π ο υ δ ι έ π ο υ ν τ ι ς σ χ έ σ ε ι ς τ ο υ ν ο μ ί σ μ α τ ο ς π ρ ο ς τ η ν ο ι κ ο ν ο μ ί α δ ε ν θ α
ε ί χ ε π λ η ρ ό τ η τ α κ α ι σ υ ν έ π ε ι α α ν δ ε ν σ υ ν δ υ α ζ ό τ α ν π ρ ο ς τ η ρ ύ θ μ ι σ η τ η ς π ί σ τ ε ω ς . Μ ε -
τ α π ο λ ε μ ι κ ά , η σ υ ν ε ι δ η τ ο π ο ί η σ η τ η ς α ν ά γ κ η ς α υ τ ή ς ο δ ή γ η σ ε σ τ η ν έ κ δ ο σ η μ ι α ς σ ε ι -
ρ ά ς ν ο μ ο θ ε τ η μ ά τ ω ν μ ε τ η ν ο π ο ί α δ ι α μ ο ρ φ ώ θ η κ ε τ ο σ η μ ε ρ ι ν ό κ α θ ε σ τ ώ ς τ ο υ ε λ έ γ χ ο υ
τ η ς π ί σ τ ε ω ς .

Ε κ ε ί ν ο π ο υ τ ο ν ί σ τ η κ ε α π ό τ η ν π ρ ώ τ η σ τ ι γ μ ή ή τ α ν ό τ ι η ά σ κ η σ η τ η ς π ι σ τ ω τ ι -
κ ή ς λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α ς τ ε λ ε ί υ π ό κ ρ α τ ι κ ό έ λ ε γ χ ο , ο ο π ο ί ο ς δ ι ε ν ε ρ γ ε ί τ α ι σ ύ μ φ ω ν α μ ε τ ι ς
δ ι α τ ά ξ ε ι ς τ ο υ ι σ χ ύ ο ν τ ο ς ν ό μ ο υ " Π ε ρ ί Ε λ έ γ χ ο υ τ η ς Π ί σ τ ε ω ς " κ α ι κ α τ ε υ θ ύ ν ε τ α ι σ τ η ν
ε ν ί σ χ υ σ η τ ω ν κ λ ά δ ω ν τ η ς ο ι κ ο ν ο μ ί α ς , μ ε τ η ν ο π ο ί α ε κ δ η λ ώ ν ε τ α ι , ά μ ε σ α ή έ μ μ ε σ α η
π α ρ α γ ω γ ι κ ή δ ρ α σ τ η ρ ι ό τ η τ α τ η ς χ ώ ρ α ς π ρ ο ς ε ξ υ π η ρ έ τ η σ η τ η ς π α ρ α γ ω γ ι κ ή ς π ο λ ι τ ι κ ή ς
τ ο υ Κ ρ ά τ ο υ ς . Η π ι σ τ ω τ ι κ ή λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α κ α ι η π ι σ τ ω τ ι κ ή π ο λ ι τ ι κ ή θ α κ α θ ο ρ ί ζ ε τ α ι
κ ά θ ε φ ο ρ ά α π ό τ η ν υ π ε ύ θ υ ν η Κ υ β έ ρ ν η σ η μ ε β ά σ η τ ι ς π α ρ α γ ω γ ι κ έ ς α ν ά γ κ ε ς τ η ς χ ώ ρ α ς
α φ ο ύ λ η φ θ ο ύ ν ό μ ω ς α π α ρ α ί τ η τ α υ π ' ό ψ η ν ο ι ο ι κ ο ν ο μ ι κ έ ς σ υ ν θ ή κ ε ς τ η ς , η κ α τ ά σ τ α σ η
τ ω ν δ η μ ο σ ί ω ν ο ι κ ο ν ο μ ι κ ώ ν , κ α θ ώ ς κ α ι τ η ς ν ο μ ι σ μ α τ ι κ ή ς κ α τ ά σ τ α σ η ς κ α ι τ ο υ ό γ κ ο υ
τ ω ν κ υ κ λ ο φ ο ρ ι α κ ώ ν μ έ σ ω ν .

Μ ε β ά σ η τ ι ς α ρ χ έ ς α υ τ έ ς π ρ έ π ε ι ν α γ ί ν ε τ α ι ο π ρ ο γ ρ α μ μ α τ ι σ μ ό ς , η ρ ύ θ μ ι σ η
κ α ι ο έ λ ε γ χ ο ς τ η ς π ι σ τ ω τ ι κ ή ς π ο λ ι τ ι κ ή ς , α ρ μ ο δ ι ό τ η τ ε ς π ο υ α ν ή κ ο υ ν σ τ η Ν ο μ ι σ μ α -
τ ι κ ή Ε π ι τ ρ ο π ή . Ό π ω ς , ε π ί σ η ς , τ ο ν ί ζ ε τ α ι , ο κ α θ ο ρ ι σ μ ό ς τ η ς δ ι α δ ι κ α σ ί α ς π ο υ π ρ έ -
π ε ι ν α α κ ο λ ο υ θ ε ί τ α ι κ α τ ά τ η ν ά σ κ η σ η τ η ς π ι σ τ ω τ ι κ ή ς π ο λ ι τ ι κ ή ς , κ α θ ώ ς κ α ι η ε π ο -
π τ ε ί α τ η ς π ι σ τ ω τ ι κ ή ς π ο λ ι τ ι κ ή ς ε ί ν α ι κ α τ ' α ν ά θ ε σ η έ ρ γ ο τ η ς Ν ο μ ι σ μ α τ ι κ ή ς Ε π ι -
τ ρ ο π ή ς π ο υ δ ι ε ν ε ρ γ ε ί τ α ι σ ύ μ φ ω ν α μ ε τ ι ς δ ι α τ ά ξ ε ι ς τ ο υ ν ό μ ο υ " Π ε ρ ί Ε λ έ γ χ ο υ τ η ς
Π ί σ τ ε ω ς " .

Η Νομισματική Επιτροπή με αποφάσεις της ή με αποφάσεις αρμόδιας Υποεπιτροπής της καθορίζει κάθε φορά τις χρηματοδοτήσεις κατά παραγωγικούς κλάδους, το συνολικό ποσό των πιστώσεων για χορήγηση, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως των πιστώσεων από τις Εμπορικές Τράπεζες ή από τους άλλους πιστωτικούς οργανισμούς και οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, ή από τα ίδια διαθέσιμα όλων αυτών των φορέων, ή από τις χορηγήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ανάλογη βαρύτητα εμφανίζει και η επόμενη διάταξη του νόμου περί ελέγχου της πίστωσης, κατά την οποία με τις αποφάσεις της η Νομισματική Επιτροπή καθορίζει και μεταβάλλει κάθε φορά το ύψος του τόκου και των υπόλοιπων επιβαρύνσεων των πιστώσεων ή των δανείων ή των τραπεζικών ομολόγων που παρέχονται ή παραλαμβάνονται, για οποιοδήποτε σκοπό από τις Τράπεζες ή τους άλλους πιστωτικούς πιστωτικούς οργανισμούς. Επίσης το ίδιο συμβαίνει, για το επιτόκιο των καταθέσεων κάθε μορφής, καθώς και το ύψος και το είδος κάθε επιβάρυνσης που εισπράττεται από τις Τράπεζες και τους άλλους πιστωτικούς οργανισμούς για τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Οι αποφάσεις αυτές είναι δυνατό να λαμβάνονται κατά παρέκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη γύρω από το ύψος του τόκου και τις υπόλοιπες επιβαρύνσεις. Επίσης, με τις αποφάσεις αυτές επιτρέπεται από το νόμο περί ελέγχου της πίστωσης να ορίζεται ότι τα καθοριζόμενα κάθε φορά επιτόκια ή όρια επιτοκίων και άλλων επιβαρύνσεων ισχύουν και για τις υφιστάμενες τους συμβάσεις δάνεια ή πιστώσεις, καταθέσεις, ομολογιακά δάνεια ή τραπεζικά ομόλογα. Αυτό γίνεται ανεξάρτητα του επιλεγμένου δικαιοπρακτικού τρόπου προσδιορισμού του επιτοκίου και των υπόλοιπων συμβάσεων και στην περίπτωση αυτή υπόκεινται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ως προς το τελευταίο αυτό θέμα ισχύει, ειδικότερα, ρύθμιση κατά την οποία το ποσοστό του νόμιμου και από υπερημερία οφειλόμενου τόκου, καθώς και το ποσοστό, κατ' ανώτατο όριο, τόκου από δικαιοπραξία ορίζονται, κάθε φορά, με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από πρόταση της Νομισματικής Επιτροπής, καταργήθηκε δε κάθε άλλη αντίθετη διάταξη προς αυτό. Έτσι, ρυθμίστηκε κατά πρακτικό και ευέλικτο τρόπο ένα από τα πιο ενδιαφέροντα ζητήματα για τους φορείς

του τραπεζικού συστήματος που αποτέλεσε στο παρελθόν αντικείμενο πολλών νομοθετικών ρυθμίσεων. Με την τελευταία αυτή ρύθμιση όλα τα σχετικά με τη συνολόγηση και είσπραξη του τόκου ρυθμίζονται με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου εκδιδόμενη μετά από πρόταση της Νομισματικής Επιτροπής και όχι με Νόμο ή Διάταγμα. Δίνεται κατ' αυτόν τον τρόπο μία μεγαλύτερη ευχέρεια στη Δημόσια Οικονομική Διοίκηση στο να προσδιορίζει το ανώτατο όριο του ποσοστού του τόκου και να επιδιώκει έτσι τις ανάλογες προσαρμογές μέσα στα δεδομένα της οικονομικής συγκυρίας.

Στη χώρα μας το σύστημα του καθορισμού του ανώτατου ορίου επιτρεπόμενου τόκου ίσχυε με νόμο από το 1910. Με άλλες λέξεις, ο προσδιορισμός του ανώτατου ορίου του συμβατικού τόκου χρειαζόταν την ύπαρξη ειδικής επιταγής νόμου για να ισχύσει σαν κανόνας δικαίου. Με τις ρυθμίσεις του νόμου περί ελέγχου της πίστωσης διατηρείται μεν το σύστημα του περιορισμού της δικαιοπρακτικής βουλήσεως στον καθορισμό του ποσοστού του τόκου στις τραπεζικές χορηγήσεις και στις καταθέσεις, αλλά εκτός του ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις για τις δικαιοπραξίες αυτές καθορίζονται κάθε φορά με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, με τις ίδιες αποφάσεις επιτρέπεται η παρέκλιση από τις κείμενες διατάξεις για το συμβατικό ή από υπερημερία τόκο και τις προμήθειες. Χρειάζεται μόνο σχετική Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου μετά από πρόταση της Νομισματικής Επιτροπής. Έτσι, οι Νομισματικές Αρχές έχουν μία μεγαλύτερη ευελιξία στη διαμόρφωση των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Ιδανικό βέβαια είναι το σύστημα της ελεύθερης διαμόρφωσης των επιτοκίων αυτών, ιδιαίτερα όταν μπορεί να συνδιαστείμε ήπια παρεμβατική πιστωτική πολιτική, κυρίως ως προς την ενδεικνυόμενη κατεύθυνση και τον προσδιορισμό των όρων εγκρίσεως και χορηγήσεως των τραπεζικών δανείων ή πιστώσεων και με μοναδικό περιορισμό από την άποψη καθορισμού του ορίου του τόκου τις σχετικές προβλέψεις του αστικού και ποινικού δικαίου. Αλλά οι ιδανικές λύσεις στα θέματα αυτά σπάνια επιτυγχάνονται εύκολα και γρήγορα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν αξίζει τον κόπο κάθε συνειδητή προσπάθεια με στόχο την φιλελευθεροποίηση του συστήματος, ανάγκη που φαίνεται ότι συνειδητοποιείται όλο και περισσότερο. Σε

ολόκληρη τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου ο καθορισμός τόσο των επιτοκίων καταθέσεων, όσο και των ποσοστών του τόκου κατά κατηγορία χορηγούμενων πιστώσεων, καθώς και του είδους της προμήθειας κ.λ.π., γίνεται με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, αυτό φαίνεται λογική άποψη κατά την οποία δεν είναι εφικτό ούτε η ενδεικνυόμενη και ιδανική η λύση της αυτόματης μεταβάσεως από το καθεστώς των διοικητικών ρυθμίσεων σε εκείνη της ελεύθερης διαμορφώσεως των επιτοκίων. Για την υιοθέτηση και τελική εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος, όπου οι δυνάμεις της αγοράς διαδραματίζουν τον κυριότερο, τον καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των επιτοκίων, εκτός από το ότι πρέπει να εξασφαλιστούν οι κατάλληλες συνθήκες για την ομαλή και καλύτερη ανακυκλοφορία των αποταμιεύσεων με την ακώλυτη μεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος και της κεφαλαιαγοράς προς την οικονομική δραστηριότητα, θα απαιτηθούν πολλές προσαρμογές και θεσμικές μεταβολές.

Όσον αφορά τις Εμπορικές Τράπεζες και τους υπόλοιπους Πιστωτικούς Οργανισμούς, χορηγούν τις αιτούμενες πιστώσεις κατά την κρίση τους ως προς την φερεγγυότητα των αιτούντων φυσικών ή νομικών προσώπων, σύμφωνα όμως με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις σχετικές αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής. Αν χορηγηθεί πίστωση κατά παράβαση των αποφάσεων αυτών η Νομισματική Επιτροπή έχει το δικαίωμα της ανάκλησής της.

Για την εξασφάλιση της τηρήσεως των όρων των χρηματοδοτικών συμβάσεων συνομολογείται ποινική ρήτρα που καταπίπτει, σε περίπτωση παραβάσεως, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, και σύμφωνα με τα όσα αναφέραμε στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Η Νομισματική Επιτροπή καθορίζει, ανεξάρτητα από κάθε άλλη ισχύουσα διάταξη, το ποσοστό των ταμιακών διαθεσίμων που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος έναντι των άμεσων υποχρεώσεών τους. Έχει, επίσης, την αρμοδιότητα να εκδίδει κανονισμούς και οδηγίες που αφορούν κάθε άλλο στοιχείο του ενεργητικού και του παθητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ο έλεγχος της χορηγήσεως και εκτελέσεως των πιστώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων και των σχετικών αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής ενεργείται από την Τράπεζα της Ελλάδος με υπαλλήλους της και όπως καθορίζεται από τη Νομισματική Επιτροπή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομι-

κών και Εμπορίου και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ο έλεγχος αυτός μπορεί γ' ανατεθεί και σε δημόσιους υπαλλήλους των Υπουργείων Οικονομικών και Εμπορίου, οι οποίοι θα ενεργούν μαζί με τους υπαλλήλους της Τράπεζας της Ελλάδος. Ο έλεγχος εκτείνεται και ως προς τον τρόπο διαθέσεως των χορηγούμενων πιστώσεων από τους πιστολήπτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στη Νομισματική Επιτροπή ανήκει και η αρμοδιότητα του ελέγχου της Τράπεζας της Ελλάδος ως προς τις απευθείας χορηγήσεις της. Στην περίπτωση αυτή ο έλεγχος ενεργείται από δημόσιους υπαλλήλους που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου.

Τα όργανα αυτά ελέγχου έχουν το δικαίωμα, μετά από τη νομότυπη λήψη της εξουσιοδότησεως για την ενέργεια του συγκεκριμένου ελέγχου, να κάνουν κάθε έρευνα των λογιστικών βιβλίων οποιασδήποτε φύσεως στοιχείων τόσο των χορηγούντων πιστωτικών ιδρυμάτων όσο και των πιστοληπτών φυσικών ή νομικών προσώπων. Δικαιούνται ακόμη, να προβαίνουν σε διαπιστώσεις των ταμιακών διαθεσίμων, να διαπιστώνουν δηλαδή τη συμμόρφωση από την πλευρά των πιστωτικών ιδρυμάτων προς τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά ως προς τα ποσοστά των ταμιακών διαθεσίμων τους έναντι των άμεσων υποχρεώσεων που έχουν. Τα ελεγχόμενα φυσικά ή νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να παρέχουν στα όργανα ελέγχου της Νομισματικής Επιτροπής όλα τα αναγκαία στοιχεία για την άσκηση του ελέγχου.

Οι αμέσως προαναφερόμενες διατάξεις συμπληρώνονται από τις αντίστοιχες διατάξεις περί ελέγχου των Τραπεζών καθώς και των σχετικών αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής για την άσκηση του ελέγχου από τη Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών. Έτσι, σύμφωνα και με τη γενικότερη διάταξη του νόμου "Περί Λειτουργίας και Ελέγχου Τραπεζών", η Νομισματική Επιτροπή και τα όργανα ελέγχου που διαθέτει έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν όλα τα βιβλία και στοιχεία μιας Τραπεζής, να εξετάζουν ως μάρτυρες τους Διοικητές, Σύμβουλους και υπαλλήλους της Τραπεζής, οι οποίοι έχουν την υποχρέωση να δίνουν εγγράφως, αν αυτό ζητηθεί, κάθε ζητούμενη πληροφορία.

Τα όργανα της Γενικής Επιθεώρησης Τραπεζών, λαμβάνοντας τη σχετική εξουσιοδότηση από τη Νομισματική Επιτροπή, έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν την ύπαρ-

ξη των μετρητών στο ταμείο που εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία όλων των ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Η Νομισματική Επιτροπή όπως προαναφέρεται, έχει τη δυνατότητα με αποφάσεις της να επιβάλλει αυστηρές διοικητικές κυρώσεις όπως, η άρση της εξουσιοδοτήσεως προς την παραβούσα τράπεζα για την ενέργεια πράξεων επί του συναλλάγματος, ο αποκλεισμός της από τις χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η αύξηση του επιτοκίου των χρηματοδοτήσεών της από την Τράπεζα της Ελλάδος, η κήριξη ληξιπρόθεσμων των πιστώσεων και η στέρηση των παραπέρα χρηματοδοτήσεων για τα υπεύθυνα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Επιπλέον, στους παραβάτες επιβάλλονται και οι διάφορες ποινικές κυρώσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής ισχύουν από την έκδοσή τους και είναι υποχρεωτικές τόσο για τα πιστωτικά ιδρύματα που χορηγούν τις πιστώσεις όσο και για τα χρηματοδοτούμενα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από κάθε άλλη σχετική διάταξη της κείμενης νομοθεσίας ή από τα καταστατικά που διέπουν την οικονομική λειτουργία και δραστηριότητα των φυσικών ή νομικών προσώπων. Οι εκδιδόμενες αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή σε οποιαδήποτε άλλη διοικητική προσφυγή. Αλλά ο αποκλεισμός αυτός του ελέγχου των κανονιστικών πράξεων της Νομισματικής Επιτροπής από τη Διοικητική Δικαιοσύνη έρχεται οπωσδήποτε σε αντίθεση με το Σύνταγμα, όπως νομιμογεί και το Συμβούλιο της Επικρατείας. Γενικά, ο νόμος περί ελέγχου της πίστωσης επιτρέπει την άσκηση του ένδικου μέσου της αιτήσεως ακυρώσεως μόνο για τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής που έχουν διοικητικό χαρακτήρα στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις της που επιβάλλουν διοικητικές κυρώσεις στα πιστωτικά ιδρύματα και στους δανειολήπτες, μόνο όμως για παράβαση νόμου.

Όσον αφορά την αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής για τη ρύθμιση της καταθέσεως και της τοποθετήσεως των διαθεσίμων κεφαλαίων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων αποτελεί σημαντικό μέρος της δημόσιας διοικήσεως της πίστωσης, αν και δεν αντλείται από βασικό νόμο περί ελέγχου της πίστωσης. Την αρμοδιότητα αυτή της Νομισματικής Επιτροπής, την έχουμε ανα-

λύσει, εξάλλου, σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Αναφερόμενοι ξανά στο ρόλο της Τραπεζικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, πρέπει να τονίσουμε ότι η Νομισματική Επιτροπή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της οφείλει να ακούει τις γνώμες της Τραπεζικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, χωρίς όμως να δεσμεύεται από αυτές. Η Επιτροπή αυτή συστήθηκε με σκοπό την άσκηση αρμοδιότητας του Γνωμοδοτικού Οργάνου της Νομισματικής Επιτροπής.

Για τα μέλη της Επιτροπής αυτής, καθώς και τη συχνότητα των συνεδριάσεών της έχουμε αναφερθεί ήδη.

Καταλαβαίνουμε λοιπόν, ότι η δημιουργία του θεσμού της Τραπεζικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής εξυπηρέτησε σημαντικά την προσπάθεια για την ανασυγκρότηση του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο. Με τη σύστασή της καθιερώθηκε μία διαρκής επαφή και συνεργασία με το Εκδοτικό Ίδρυμα, γεγονός που αποδείχτηκε πολύ χρήσιμο για τη δημιουργία πνεύματος συνεργασίας και ομαλού τραπεζικού ρυθμού. Αλλά και μεταγενέστερα υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις λήψεως γνώμης της Επιτροπής αυτής κατά τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων που ενδιαφέρουν το τραπεζικό σύστημα.

Η εξουσία της Νομισματικής Επιτροπής ως προς την έκδοση χαρτονομίσματος.

Στη συνέχεια, περνώντας στη βασική αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής, πρέπει να σημειώσουμε ότι όπως προαναφέραμε, με τη Δημοσιονομική και Οικονομική Συμφωνία του Λονδίνου το 1946, η Ελληνική Κυβέρνηση, σαν πρόσθετο μέτρο για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο νόμισμα, ανέλαβε να συστήσει τη Νομισματική Επιτροπή η οποία θα είχε καταστατική εξουσία επί της έκδοσης του χαρτονομίσματος. Όπως μάλιστα τονίζεται, οι νέες εκδόσεις χαρτονομίσματος θα γίνονται μόνο με την ομόφωνη έγκριση της Επιτροπής.

Στον αρχικό συστατικό νόμο της Νομισματικής Επιτροπής τονίζεται και διασαφηνίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν μπορεί να εκδίδει τραπεζικά γραμμάτια οποιασδήποτε μορφής χωρίς τη σύμφωνη έγκριση της Νομισματικής Επιτροπής και ότι η υποχρέωση αυτή της Εκδοτικής Τράπεζας υπάρχει ανεξάρτητα από άλλη διάταξη νόμου ή του καταστατικού της. Επίσης, επεξηγούνται τα κριτήρια που πρέπει να κατευθύνουν την κρίση και τη λήψη των εγκριτικών αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής κατά την άσκηση της γενικής αυτής αρμοδιότητά της, του ελέγχου δηλαδή της ποσότητας του χαρτονομίσματος που κυκλοφορεί σε μία δεδομένη χρονολογία. Για την επιτυχία του σκοπού αυτού η Εκδοτική Τράπεζα έχει την υποχρέωση να δίνει στη Νομισματική Επιτροπή κάθε πληροφορία που αφορά στην έκδοση τραπεζογραμμάτων, το ενεργητικό της σε εξωτερικό συνάλλαγμα καθώς και κάθε άλλο συναφές στοιχείο αιτούμενο από τη Νομισματική Επιτροπή.

Συνοπτικότερα, η γενικότερη ερμηνεία των διατάξεων του νόμου είναι ότι η Εκδοτική Τράπεζα δεν μπορεί να εκδόσει χαρτονόμισμα χωρίς απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, η οποία έχει την αποφασιστική εξουσία πάνω στην έκδοση των τραπεζογραμμάτων και κατά συνέπεια νέες εκδόσεις αυτών γίνονται μόνο μετά από έγκρισή της. Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι, κατά κανόνα η έκδοση από την Τράπεζα της Ελλάδος του χαρτονομίσματος, πέρα από το χρήμα που κυκλοφορεί κάθε φορά, αποφασίζεται με ειδικές αποφάσεις για το σκοπό αυτό, αποφάσεις δηλαδή της Νομισματικής Επιτροπής που εγκρίνουν το όλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του

δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και ρυθμίζουν έτσι την εκταμίευση και τη νομισματική κυκλοφορία ανάλογα με τα υπάρχοντα δεδομένα και τους στόχους της γενικότερης οικονομικής πολιτικής. Αυτό το νόημα έχουν και οι διατάξεις που αναφέρονται στις αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής για την έγκριση και αναθεώρηση του νομισματικού προγράμματος, την έγκριση του προγράμματος προμηθειών του Δημοσίου, των Δημοσίων Επιχειρήσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τη διάθεση των κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών, τον έλεγχο της συναλλαγματικής πολιτικής κ.ο.κ. Όπως τονίστηκε ήδη, ο νομοθέτης συναρτά την άσκηση του εκδοτικού προνομίου όχι μόνο προς την οικονομική πολιτική του Κράτους αλλά προς ορισμένη προγραμματισμένη οικονομική πολιτική και γι' αυτό απαιτεί από τη Δημόσια Οικονομική Διοίκηση την καταβολή της ανάλογης φροντίδας στη διαχείριση της εκδόσεως του χαρτονομίσματος.

Όπως συνάγεται και από τις διατάξεις του Καταστατικού της Εκδοτικής Τραπέζης τις σχετικές με την ανάθεση της άσκησης του εκδοτικού προνομίου, σε συνδυασμό με τη νομοθεσία περί Νομισματικής Επιτροπής και νομίσματος, η εξουσία της Νομισματικής Επιτροπής διαγράφει τον κύκλο ενεργείας της Τράπεζας της Ελλάδος τόσο στην άσκηση του προνομίου της, όσο και σε ό,τι αφορά τον καθορισμό και έλεγχο της πίστωσης που απορρέει από τη διαχείριση της εκδόσεως του χαρτονομίσματος. Οι δύο αρμοδιότητες, δηλαδή η εξουσία της Νομισματικής Επιτροπής να καθορίζει την έκταση χρησιμοποίησεως του εκδοτικού προνομίου και η αποστολή της Τράπεζας της Ελλάδος να διαχειρίζεται την έκδοση του χαρτονομίσματος, συμπολιτεύονται. Η Εκδοτική Τράπεζα έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, αλλά εξακολουθεί να έχει την ανάθεση της άσκησης του εκδοτικού προνομίου και δεν είναι ένα απλό όργανο εκτελέσεως των αποφάσεων αυτών. Παράλληλα η Νομισματική Επιτροπή έχει αποφασιστική και όχι απλώς γνωμοδοτική αρμοδιότητα, αλλά η εξουσία της αυτή σχετίζεται με την εξουσία της Τράπεζας της Ελλάδος. Τούτο αναγνωρίστηκε από μία σειρά νόμων και διαγράφεται στο Καταστατικό της Εκδοτικής Τραπέζης, οι διατάξεις του οποίου έχουν ισχύ διατάξεων νόμου.

Η "οριοθεσία" αυτή και ειδικότερα ο νομικός χαρακτηρισμός της εξουσίας

της Νομισματικής Επιτροπής, συνδέεται άμεσα και προς το νομικό χαρακτήρα των αποφάσεών της, θέμα που ενδιαφέρει όχι μόνο τη νομική θεωρία αλλά και την οικονομική πρακτική.

Σε ολόκληρο τον κόσμο, από ιστορική άποψη, η κοπή του νομίσματος αποτέλεσε πάντοτε εκδήλωση κυριαρχίας, ενώ η νομική θεωρία δέχεται ανεπιφύλακτα ότι οι νομικές διατάξεις με τις οποίες η Πολιτεία απονέμει στο χρήμα τις γνωστές του ιδιότητες (γενικό μέτρο των αξιών, κοινό μέσο εξοφλήσεως κ.λ.π.) ανήκουν στο Δημόσιο Δίκαιο.

Γενικά, δεν αμφισβητείται ότι στο Κράτος ανήκει το δικαίωμα της κοπής νομισμάτων, όπως προβλέπεται από το Σύνταγμα, το οποίο αφήνει στο νομοθέτη να ορίσει τις λεπτομέρειες ασκήσεως του δικαιώματος αυτού. Συνάγεται δηλαδή ότι και με την ισχύουσα νομοθεσία απονέμεται στη Νομισματική Επιτροπή η αποφασιστική εξουσία για την πραγμάτωση του δικαιώματος του Κράτους για την κοπή του νομίσματος. Η αρμοδιότητα αυτή της Νομισματικής Επιτροπής, από τη φύση της και όχι μόνο από το φορέα ασκήσεως της εξουσίας, ανήκει, σύμφωνα με την εγκυρότερη ερμηνεία της "συνταγματικής θεωρίας", στις πράξεις εκείνες οι οποίες δεν είναι απλές Διοικητικές Πράξεις, αλλά, όπως χαρακτηρίζονται, "Πράξεις Κυβερνήσεως" ή "Κυβερνητικές Πράξεις". Έτσι, εξαιρούνται από την προσβολή για ακύρωσή τους, για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου ως "Κυβερνητικές Πράξεις" και διαταγές που ανάγονται στην διαχείριση της πολιτικής εξουσίας.

Διευκρινίζεται σχετικά ότι ο αποκλεισμός των "Κυβερνητικών Πράξεων" από τον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας δε σημαίνει και αποκλεισμό από τον Κοινοβουλευτικό Έλεγχο, ενώ τα πολιτικά δικαστήρια έχουν τη δυνατότητα να ερευνήσουν τη συνταγματικότητα της πράξεως. Ακόμη, το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο, μη δεσμευόμενο από νομοθετικούς περιορισμούς, κρίνει ελεύθερα αν μία πράξη περιλαμβάνεται ή όχι στον κύκλο των "Πράξεων Κυβερνήσεως". Όταν όμως διαπιστώσει ότι η φύση της πράξεως την κατατάσσει στον κύκλο αυτό δεν προχωρεί στον έλεγχο, αφού η πράξη δεν είναι επιδεκτική ελέγχου.

Στο νομοθετικό καθορισμό της αρμοδιότητας της Νομισματικής Επιτροπής για την έκδοση του χαρτονομίσματος δεν υπάρχει η ρητή πρόβλεψη για τον αποκλεισμό

του ελέγχου των σχετικών αποφάσεων από το Συμβούλιο της Επικρατείας, ίσως γιατί ο νομοθέτης το θεώρησε αυτονόητο, αλλά στο νόμο "περί ελέγχου της πίστωσης" - και σε κανένα άλλο σχετικό νομοθέτημα - υπάρχουν, όπως σημειώθηκε, οι διατάξεις που αποκλείουν τον έλεγχο των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής οι οποίες αφορούν γενικότερα την άσκηση της πιστωτικής πολιτικής.

Παρατηρείται, όμως, ότι ο αποκλεισμός από το διοικητικό έλεγχο των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής, όχι μόνο εκείνων που αναφέρονται στην κατεύθυνση και τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας αλλά και όλων των αποφάσεών της, έρχεται σε αντίθεση προς τα πνεύματα των διατάξεων του Συντάγματος περί διοικητικής δικαιοσύνης. Είναι αναμφισβήτητο ότι ο συνταγματικός νομοθέτης θέλησε να μη μένουν χωρίς έλεγχο οι Πράξεις της Διοικήσεως και στην εξεταζόμενη περίπτωση η Νομισματική Επιτροπή αποτελεί Διοικητική Αρχή, όπως ερμηνεύεται από τη θεωρία και κρίνεται από τη νομολογία. Πραγματικά, διδάσκεται και νομολογείται ότι οι αποφάσεις του κατ' εξοχήν συλλογικού οργάνου της Ανώτατης Οικονομικής Διοικήσεως, ανεξάρτητα αν είναι κανονιστικού περιεχομένου ή ατομικές που στηρίζονται στις κανονιστικές, δεν μπορούν να εξαιρεθούν από το ένδικο μέσο της αιτήσεως ακυρώσεως.

Γενικοί κανόνες τραπεζικών χορηγήσεων.

Με βάση τις προαναφερόμενες αρμοδιότητές της από τη νομοθεσία του ελέγχου της πίστωσης η Νομισματική Επιτροπή κανονίζει, με αποφάσεις της, τις γενικές αρχές και τα κριτήρια ασκήσεως της πιστωτικής λειτουργίας από τους φορείς του τραπεζικού συστήματος.

Σύμφωνα με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, οι Τράπεζες έχουν την υποχρέωση να ακολουθούν τους εξής κανόνες και να εφαρμόζουν τα ακόλουθα κριτήρια κατά την άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας:

1). Κάθε χρηματοδότηση, παρεχόμενη υπό οποιαδήποτε μορφή και ανεξάρτητα από την πηγή προελεύσεως των διατεθειμένων κεφαλαίων, πρέπει ν' αποβλέπει στην κάλυψη αναγκών της παραγωγικής διαδικασίας, της εμπορικής διακινήσεως των προϊόντων ή της επενδυτικής δραστηριότητας της χρηματοδοτούμενης επιχειρήσεως. Προς το σκοπό αυτό οι Τράπεζες οφείλουν κατά το στάδιο της εγκρίσεως των δανείων ή πιστώσεων, να σταθμίζουν τις συνολικές ανάγκες σε κεφάλαια κινήσεως κάθε χρηματοδοτούμενης επιχειρήσεως.

2). Οι Τράπεζες έχουν επίσης την υποχρέωση να λαμβάνουν κάθε μέριμνα για να αποφεύγεται η χρηματοδότηση δραστηριοτήτων, η πιστοδότηση των οποίων απαγορεύεται από την ίδια ή άλλες αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής.

3). Οι χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις πρέπει να αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη δίνουν πιστώσεις, υπό οποιαδήποτε μορφή, σε άλλες επιχειρήσεις στο εσωτερικό με την πώληση προϊόντων τους ή την παροχή υπηρεσιών με πίστωση, όταν η διάρκεια των πιστώσεων αυτών είναι μεγαλύτερη από την οριζόμενη από την ισχύουσα σε κάθε περίπτωση απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής.

Έτσι οι χρηματοδοτούμενες από τις Τράπεζες επιχειρήσεις πρέπει να αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην παρέχουν πιστώσεις, υπό οποιαδήποτε μορφή, προς άλλες επιχειρήσεις στο εσωτερικό με την πώληση προϊόντων τους ή την παροχή υπηρεσιών "επί πιστώσει" με διάρκεια μεγαλύτερη από 5 μήνες γενικώς ή 8 μήνες αν πρόκειται για ορισμένα είδη για τα οποία είχε οριστεί διάρκεια 10 μηνών.

Από την πρακτική συνάγεται ότι οι γενικές αρχές που έχουν κατευθύνει τη

Νομισματική Επιτροπή στον καθορισμό των όρων και προϋποθέσεων των τραπεζικών χορηγήσεων είναι:

α). Κατά την έγκριση των πιστώσεων οι Τράπεζες πρέπει να εκτιμούν το στοιχείο της ρευστότητας και να εγκρίνουν τις πιστώσεις, των οποίων είναι εξασφαλισμένη η εξόφληση και η επιστροφή του χρήματος στο τραπεζικό σύστημα μέσα στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα.

β). Οι χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις πρέπει, κατ' αρχήν, να καλύπτουν τις χρηματοδοτικές τους ανάγκες με τη χρησιμοποίηση των ιδίων κεφαλαίων τους. Δηλαδή οι τράπεζες πρέπει να εξακριβώνουν ότι η υπό χρηματοδότηση επιχείρηση δεν έχει ίδια διαθέσιμα πριν τη χρηματοδοτήσουν.

γ). Οι επιχειρήσεις οφείλουν να συμμετέχουν με τα ίδια τους κεφάλαια στη δαπάνη για την οποία ζητούν χρηματοδότηση. Έτσι, εξασφαλίζεται και η ενεργός συμμετοχή της επιχείρησης στους κινδύνους της παραγωγικής προσπάθειας.

δ). Ευνοούνται οι παραγωγικές πιστώσεις, δηλαδή εκείνες που είναι εξασφαλισμένο ότι θα χρησιμοποιηθούν για παραγωγικές επενδύσεις.

Με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής ή της Υποεπιτροπής πιστώσεων διευκρινίζονται άλλα, ειδικότερα, θέματα σχετικά με την προεξόφληση ή αποδοχή συναλλαγματικών, ή παρέχονται οδηγίες στις τράπεζες ως προς τις διαδικασίες, διατυπώσεις και προϋποθέσεις που πρέπει να ακολουθούν και να τηρούν κατά την έγκριση, ανανέωση, ανάληψη, κ.λ.π. των πιστώσεων. Έτσι σύμφωνα με τις αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, οι χρηματοδοτικοί φορείς οφείλουν να εφαρμόζουν και τους εξής κανόνες:

α). Η ποσοστιαία αύξηση του μέσου όρου των πιστώσεων μιας τραπεζής προς την ίδια επιχείρηση για τα κεφάλαια κινήσεως, μαζί με τη χρηματοδότηση των πωλήσεων, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία άνοδο της παραγωγής της.

β). Πριν από την έγκριση νέων ή ανανέωση παλιών πιστώσεων η τράπεζα οφείλει να εξακριβώνει υπεύθυνα ότι ο πιστολήπτης έχει διαθέσει για τον ίδιο σκοπό τα περιθώρια της ρευστότητας που διαθέτει από τα κέρδη του ή από άλλες πηγές.

γ). Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ή ανανέωση πιστώσεων για τη δημιουργία αποθεμάτων.

δ). Οι Τράπεζες δεν πρέπει να χορηγούν νέες πιστώσεις για το κεφάλαιο κινήσεως προς τις επιχειρήσεις που έχουν ληξιπρόθεσμες και μη τακτοποιηθείσες οφειλές, πρέπει δε να επιδιώκουν την έγκαιρη είσπραξη δόσεων που λήγουν.

ε). Η ανάληψη των εγκρινομένων πιστώσεων πρέπει να ακολουθεί αυστηρά το ρυθμό πραγματοποιήσεως των σχετικών δαπανών.

Με απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής καθιερώθηκε υποχρεωτική σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια ίση τουλάχιστον προς ποσοστό 30% για ιδιωτικές επιχειρήσεις που έχουν συνολικό τραπεζικό δανεισμό πάνω από 50 εκατομμύρια δραχμές.

Οι προηγούμενες ρυθμίσεις αποτελούν ένα μέρος μόνο της όλης μεθοδεύσεως του ελέγχου της πίστωσης και αναφέρονται κατά κύριο λόγο στις γενικές αρχές και τα κριτήρια ασκήσεως της πιστωτικής λειτουργίας.

Ο έλεγχος των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής.

Οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής που λαμβάνονται κατά το νόμο περί ελέγχου της πίστεως ισχύουν από την έκδοσή τους και είναι υποχρεωτικές για τα Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, ανεξαρτήτως κάθε άλλης σχετικής κείμενης διατάξεως των νόμων ή των καταστατικών των διεπόντων την οικονομική λειτουργία και δραστηριότητα των προσώπων αυτών.

Αυτές οι εκδιδόμενες αποφάσεις δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική προσφυγή.

Όλες οι υπόλοιπες αποφάσεις διοικητικού χαρακτήρα της Νομισματικής Επιτροπής υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, μόνο όμως για παράβαση νόμου.

Υπενθυμίζεται σχετικά ότι οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής αναφέρονται πρώτιστα στον καθορισμό της χρηματοδοτήσεως κατά παραγωγικούς κλάδους, στο συνολικό ποσό των χορηγητέων πιστώσεων και στους όρους και τις προϋποθέσεις που μπορούν να παρέχονται από τις Τράπεζες ή από άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς, αλλά και από κάθε φύσεως Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου, είτε από τα ίδια τα διαθέσιμά τους είτε από τις χορηγήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος. Επίσης, με τις αποφάσεις αυτές της Νομισματικής Επιτροπής καθορίζεται ο τόκος των πιστώσεων ή δανείων και των καταθέσεων, το ποσό και είδος κάθε προμήθειας ή των εξόδων που εισπράττουν τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και το ύψος της κατά περίπτωση καταβλητέας ποινικής ρήτρας των τραπεζικών χορηγήσεων. Ακόμη καθορίζει το ποσοστό των ταμειακών διαθεσίμων των τραπεζών που πρέπει να τηρούν έναντι των άμεσων υποχρεώσεών τους και εκδίδει κανονισμούς και οδηγίες που αφορούν σε κάθε άλλο στοιχείο του ενεργητικού και παθητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Έτσι από τις προτασόμενες διατάξεις ισχύουν τα εξής:

α) ότι οι αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής πάνω στα θέματα του ελέγχου της πίστεως είναι υποχρεωτικές,

β) ότι οι αποφάσεις αυτές της Νομισματικής Επιτροπής πρέπει να δημοσιεύ-

ονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και

γ) ότι οι ίδιες αυτές αποφάσεις δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή σε οποιαδήποτε άλλη διοικητική προσφυγή.

Οπωσδήποτε το επίμαχο στοιχείο από αυτά είναι το τρίτο αφού αποκλείει τον έλεγχο των πράξεων διοικητικής αρχής εκμηδενίζοντας το συνταγματικώς κατοχυρωμένο ένδικο μέσο της αιτήσεως ακυρώσεως. Ο αποκλεισμός αυτός των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής από τον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου διοικητικού δικαστηρίου μπορεί να έχει μία από τις εξής έννοιες:

Ή ότι ο νομοθέτης θέλησε να αφήσει να εννοηθεί ότι οι πράξεις αυτές φέρνουν το χαρακτήρα πράξεων της κυβερνήσεως, ή ότι αυτές δεν ανακαλούνται από την Επιτροπή, ή αν απορρίψουμε τις δύο προηγούμενες εκδοχές, η θεσπίζουσα τον αποκλεισμό του διοικητικού ελέγχου διάταξη είναι αντισυνταγματική.

Και επειδή κατά την εφαρμογή της Συνταγματικής θεωρίας αποκλείουμε την πρώτη και την τρίτη εκδοχή, υποχρεωνόμαστε να δεχθούμε ότι πρόκειται για ασαφή διατύπωση και συνεπώς σε συνδυασμό με τον υποχρεωτικό χαρακτήρα των αποφάσεων της Επιτροπής θα θεωρήσουμε ότι ο αποκλεισμός αυτός του διοικητικού ελέγχου, έχει την έννοια της μη ανακλήσεως των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής.

Η εκδοχή αυτή ως προς την έννοια του αποκλεισμού του διοικητικού ελέγχου ενισχύεται από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας που αποφάνεται ότι η διάταξη κατά την οποία διοικητική Αρχή ενεργεί κατ' ανέλεγκτη κρίση, δεν μπορεί να έχει την έννοια ότι αποκλείει και την έρευνα από το Συμβούλιο της Επικρατείας της νομιμότητας της πράξεως με το σπύ. το Σύνταγμα θεσπιζόμενο ένδικο μέσο της αιτήσεως ακυρώσεως για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου. Από τη γραμμή αυτή σκέψεως προκύπτει ότι, κατ' αρχήν, οι σχετικές με τα θέματα του ελέγχου της πίστεως αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής, ανεξάρτητα από τον αποκλεισμό τους από το διοικητικό έλεγχο, υπάγονται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι αποφάσεις αυτές υπάγονται στον έλεγχο του ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, διότι πρόκειται για πράξεις διακριτικής εξουσίας της Διοικήσεως ή για απλές διοικητικές πράξεις.

Το ότι με τις αποφάσεις τις σχετικές με τα θέματα του ελέγχου της πίστεως

η Νομισματική Επιτροπή ασκεί διακριτική εξουσία συνάγεται και από τη γενική διάταξη του Νομοθετικού διατάγματος. Η διάταξη αυτή αφήνει, πραγματικά, ευρύτατα περιθώρια στη Νομισματική Επιτροπή για τον καθορισμό της διαδικασίας που θα ακολουθήσει για την άσκηση της πιστωτικής πολιτικής. Τονίζεται, ότι η άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας τελεί υπό κρατικό έλεγχο και ότι η πιστωτική πολιτική καθορίζεται κάθε φορά από την Κυβέρνηση, με βάση τις παραγωγικές ανάγκες της Χώρας κ.λ.π. Και από τη διατύπωση αυτή προκύπτει ότι η Νομισματική Επιτροπή έχει απόλυτη ελευθερία στον καθορισμό του περιεχομένου των σχετικών εννοιών, τις οποίες ο νομοθέτης απέφυγε σκόπιμα να διατυπώσει. Αυτό συνιστά, βέβαια, διακριτική εξουσία και οι πράξεις διακριτικής εξουσίας, όσο μεγάλα και αν είναι τα όρια που της απονέμει ο νόμος, δεν εξαιρούνται από τον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η διακριτική εξουσία συνίσταται ακριβώς σ' αυτό, στη δυνατότητα που παρέχεται στο Νομισματικό αυτό όργανο να συγκροτεί την έννοια κατά την προσωπική του κρίση. Τα λογικά όρια της έννοιας του νόμου συνιστούν ταυτόχρονα τα νομικά όρια της διακριτικής εξουσίας του. Ο έλεγχος της διακριτικής εξουσίας συνιστά απλή οριοθέτηση, που σημαίνει έλεγχος των ορίων και όχι δεύτερη άσκηση της εξουσίας αυτής.

Επίσης ως προς τη διάταξη του νόμου περί ελέγχου της πίστωσης, με την οποία αναγνωρίζεται μεν η άσκηση προσφυγής για τις λοιπές διοικητικού και όχι διακανονιστικού χαρακτήρα πράξεις της Νομισματικής Επιτροπής, αλλά μόνο για παράβαση νόμου και όχι για κατάχρηση εξουσίας, παρατηρείται ότι πρόκειται για ελλιπή διατύπωση. Εφόσον και στην περίπτωση αυτή πρόκειται για πράξεις διακριτικής εξουσίας δεν είναι νοητός ο αποκλεισμός τους από την άσκηση του ένδικου μέσου της αιτήσεως ακυρώσεως για κατάχρηση εξουσίας ή για άλλες αιτίες αναγνωριζόμενες από το Σύνταγμα και άλλους Νόμους.

Τα προσημειούμενα σχετικά με τον αποκλεισμό από το διοικητικό έλεγχο των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής που αναφέρονται σε θέματα της κατευθύνσεως και του ελέγχου της πίστωσης, αφορούν και πρέπει να ισχύουν και για τις άλλες αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής, ιδιαίτερα δε για τις αποφάσεις τις σχετικές με τη λειτουργία και τον έλεγχο των Τραπεζών που δημοσιεύονται στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Όλα όσα έχουμε αναφέρει έχουν ορθή νομική θεμελίωση και είναι σύμφωνα με την πάγια ήδη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας καθώς και των πολιτικών δικαστηρίων, αλλά έπρεπε να συμπληρωθούν με ορισμένες διευκρινήσεις που σαν βάση εκκινήσεως έχουν το μη έλεγχο επί της ουσίας των πράξεων της γενικής αρμοδιότητας της Νομισματικής Επιτροπής, δηλαδή των αποφάσεών της για την έκδοση του χαρτονομίσματος και όσων σκοπούν, άμεσα ή έμμεσα στην πραγμάτωση της αποστολής της που τις αναθέτει ο αρχικός συστατικός της νόμος. Είναι δεκτό ότι οι πράξεις της Νομισματικής Επιτροπής που αναφέρονται στην έκδοση του χαρτονομίσματος χαρακτηρίζονται ως "Κυβερνητικές" ή "Πράξεις Κυβερνήσεως" και σαν τέτοιες δεν είναι επιδεκτικές διοικητικού ελέγχου κατά συνταγματική επιταγή. Οι λοιπές αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής και των Υποεπιτροπών της, οι αναφερόμενες στην ρύθμιση των θεμάτων της πιστωτικής πολιτικής, της τραπεζικής λειτουργίας και του συναλλάγματος εκφράζουν τη διακριτική εξουσία της Ανώτατης Οικονομικής Διοικήσεως, ή είναι απλές διοικητικές πράξεις, που υπόκεινται και στις δύο περιπτώσεις στον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας για παράβαση νόμου, κατάχρηση εξουσίας κ.λ.π.

Επίσης η γενική αρμοδιότητα της Νομισματικής Επιτροπής ως προς την έκδοση χαρτονομίσματος πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό και με την αρμοδιότητά της που εξοπλίζεται η Νομισματική Επιτροπή και με την αρμοδιότητα του καθορισμού των όρων αποκτήσεως και διαθέσεως εξωτερικού συναλλάγματος ξένων τραπεζογραμμάτων, χρυσών νομισμάτων από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή διαμένει στην Ελλάδα και αδιάκριτα από το αν τα μέσα αυτά πληρωμής βρίσκονται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό. Η αρμοδιότητα αυτή της Νομισματικής Επιτροπής απορρέει από τη γενική της αρμοδιότητα της εκδόσεως των τραπεζογραμμάτων.

Έτσι οδηγούμαστε στη διαπίστωση ότι δεν είναι πάντοτε εύκολος ο εντοπισμός των "Πράξεων Κυβερνήσεως" στη νομοθεσία που διέπει την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Νομισματικής Επιτροπής, τουλάχιστον για το μη ειδικό, αποτελεί θέμα ερμηνείας του περιεχομένου και της φύσεως κάθε κανονιστικής πράξεως του συλλογικού αυτού οργάνου της Ανώτατης Οικονομικής Διοικήσεως ή ορισμένης δια-

τάξεως μιας αποφάσεώς του για να κριθεί αν η συγκεκριμένη πράξη ή ενέργεια ανήκει στην ακυρωτική δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου διοικητικού δικαστηρίου. Είναι δε πολύ πιθανό αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής που εκδίδονται σε εφαρμογή των εξουσιοδοτήσεων του νόμου "περί ελέγχου της πίστωσης" σε σχέση με τη συναλλαγματική πολιτική να μπορούν να χαρακτηριστούν ως "Πράξεις Κυβερνήσεως", εφόσον οι αποφάσεις αυτές αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα στην πραγμάτωση του σκοπού συστάσεως της Νομισματικής Επιτροπής, δηλαδή στη ρύθμιση του θέματος της εκδόσεως χαρτονομίσματος υπό την ευρύτερη έννοια του όρου.

Δυνατότητα προσβολής της διοικητικής αποφάσεως της Νομισματικής Επιτροπής με αίτηση ακυρώσεως γίνεται από κάθε νομιμοποιούμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Δικαίωμα άσκησης του ένδικου μέσου της αίτησεως ακυρώσεως έχουν τα ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, ενώ οι λόγοι που μπορούν να προτείνουν προς ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξεως οι ασκούντες την αίτηση είναι:

α). Η αρμοδιότητα, στην έννοια της οποίας περιλαμβάνονται η κατάχρηση εξουσίας, η υπέρβαση καθηκόντων κατά τόπο, χρόνο ή ύλη, ή μη νόμιμη συγκρότηση ή και κακή σύνθεση του συλλογικού οργάνου που έχει εκδόσει την απόφαση.

β). Η παράλειψη τύπου της διαδικασίας που κατά τη δικαστική εκτίμηση έχει ουσιώδη χαρακτήρα.

γ). Η κατ' ουσία παράβαση συνταγματικής επιταγής ή διατάξεων νόμου, των διατάξεων κανονιστικού περιεχομένου των διοικητικών πράξεων καθώς και των γενικών αρχών του δικαίου (π.χ. ως προς την αιτιολόγηση).

δ). Η κατάχρηση εξουσίας, η οποία παρόλο που δεν έχει καμία νομική πλημμέλεια, εκδόθηκε όμως προς επιδίωξη σκοπού που είναι ξένος προς το σκοπό του νόμου.

Ο νόμος κατάργησης της Νομισματικής Επιτροπής.

Το 1982 αποφασίστηκε ότι η Νομισματική Επιτροπή έπρεπε να καταργηθεί και το σύνολο των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων της να περάσουν πια σε άλλα χέρια.

Αυτός ο νόμος κατάργησης της Νομισματικής Επιτροπής είναι ο νόμος 1266 της 2/2.7.82, και αναφέρεται πάνω στα όργανα ασκήσεως της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής καθώς επίσης και σε άλλες διατάξεις.

Στο πρώτο άρθρο ορίζεται ότι, η Νομισματική Επιτροπή και οι Υποεπιτροπές της καταργούνται. Οι αρμοδιότητές τους με εξαίρεση τις περιπτώσεις των δύο παρακάτω άρθρων μεταβιβάζονται αυτοδίκαια στην Τράπεζα της Ελλάδος και ασκούνται με πράξεις του Διοικητή της ή των οργάνων της εξουσιοδοτημένων από το Διοικητή στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής.

Στο δεύτερο άρθρο αναφέρεται ότι, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζονται:

1. Οι γενικοί όροι για τη διάθεση ή επένδυση κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου "περί καταθέσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και ασφαλιστικών Ταμείων" και του νόμου "περί κυρώσεως της Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου της 14ης Ιανουαρίου 1965", και για την επένδυση σε μερίδα αμοιβαίων κεφαλαίων και μετοχές εταιρειών επενδύσεων-χαρτοφυλακίου των αποθεματικών των Νομικών Προσώπων.

2. Τα επιτόκια των καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος των Νομικών Προσώπων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Το ποσοστό των κατατεθένων στην Τράπεζα της Ελλάδος κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών που δικαιούνται οι διοικήσεις τους να διαθέτουν για παραγωγικές επενδύσεις.

4. Η κεφαλαιοποίηση μέρους ή του συνόλου των μακροπρόθεσμων οφειλών επιχειρήσεων προς τράπεζες.

5. Η κοπή μεταλλικών κερμάτων κατά ποσότητες και κατηγορίες για την κάλυψη των συναλλακτικών αναγκών σύμφωνα με εισήγηση της Τράπεζας της Ελλάδος και η κοπή ειδικών σειρών ακυκλοφόρητων κερμάτων και αναμνηστικών νομισμάτων.

Στο τρίτο άρθρο αναφέρεται ότι:

1. Τα πλαίσια της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

2. Με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίνεται το πρόγραμμα προμηθειών του Δημοσίου των Δημοσίων Επιχειρήσεων και των Δημοσίων Οργανισμών.

3. Όπου, στο νόμο "περί ασφαλιστικών ρητρών φορολογικών απαλλαγών και άλλων λοιπών διευκολύνσεων σε ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχες μετοχές εκδιδόμενες για παραγωγικούς σκοπούς", στο νόμο "περί Επενδύσεων-Χαρτοφυλακίου και αμοιβαίων κεφαλαίων", στο νόμο "περί ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως", στο νόμο "περί των χορηγουμένων από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος χαμηλότοκων δανείων αγροτικής στέγασης", στο νόμο "περί ιδρύσεως Δημοσίας Επιχειρήσεως Πετρελαίου", στο νόμο "περί ασφαλίσεως εξαγωγικών πιστώσεων", στο νόμο "περί συστάσεως Εταιρείας υπό την επωνυμία "Αερολιμήν Αθηνών Α.Ε" και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων" και στο νόμο "περί παροχής κινήτρων για την ενίσχυση της περιφερειακής και οικονομικής αναπτύξεως της χώρας" απαιτούνταν αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής αντικαθίστανται από κοινές αποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών και του τυχόν κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

4. Όπου στο νόμο "περί τροποποίησης και συμπληρώσεως διατάξεων οποιονδήποτε ενδιαφερόμενων στη λειτουργία του χρηματοδοτικού συστήματος" προβλεπόταν απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, αντικαθίστανται από κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών.

Το τέταρτο άρθρο αναφέρεται στα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα ορίζει ότι το συνολικό ποσό τους που επιτρέπεται να εκδοθούν ορίζεται κάθε φορά από το Υπουργικό Συμβούλιο. Οι όροι, το ύψος και το επιτόκίό τους ορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών. Το προϊόν της εκδόσεώς τους χρησιμοποιείται για την κάλυψη των δαπανών του Δημοσίου. Και τέλος ότι η Τράπεζα της Ελλάδος τα αγοράζει, τα πουλά και προεξο-

φλεί μέσα σε όρια και υπό όρους που θέτει το Γενικό της Συμβούλιο. Η πληρωμή τους από την Τράπεζα της Ελλάδος γίνεται για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου.

Στο πέμπτο αναφέρεται ότι το όριο των προκαταβολών για τις δαπάνες του ετήσιου προϋπολογισμού του Κράτους, προς το Ελληνικό Δημόσιο από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθορίζεται σε ποσό που αντιστοιχεί σε δέκα τοις εκατό (10%) του συνόλου των δαπανών του τακτικού κρατικού προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων της εκάστοτε τρέχουσας χρήσεως. Ακόμα ορίζει ότι η Τράπεζα της Ελλάδος επιτρέπεται να χρηματοδοτεί το Ελληνικό Δημόσιο, μέσα σε όρια που θέτει το Γενικό της Συμβούλιο, για την κάλυψη δαπανών για την προμήθεια καταναλωτικών αγαθών και αγροτικών προϊόντων. Οι χρηματοδοτήσεις πρέπει να καλύπτονται από την τρέχουσα εκάστοτε αξία των αδιάθετων αποθεμάτων, με ισχύ από 1.1.1983. Τέλος, καταργείται πια το όριο που καθορίζεται στο καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο έκτο άρθρο ορίζεται ότι όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις απέναντι στη Νομισματική Επιτροπή κατά την έναρξη της ισχύς του παρόντος νόμου συνεχίζονται από τα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα.

Στο έβδομο άρθρο ορίζει ότι τα ειδικά θέματα και οι λεπτομέρειες του παρόντος νόμου ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο όγδοο άρθρο τονίζεται ότι καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται στο παρόντα νόμο και πως διατηρείται σε ισχύ και μετά την κατάργηση της Νομισματικής Επιτροπής ο νόμος "περί χρηματοδότησεως επιχειρήσεων από την Τράπεζα της Ελλάδος".

Στο ένατο άρθρο καταργείται η παράγραφος που αναφέρεται, στην παραίτηση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος από το προνόμιο της εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων και στη σύσταση νέας Τράπεζας με την επωνυμία "Τράπεζα της Ελλάδος", με ισχύ της διάταξης αυτής και για το 1981.

Στο δέκατο άρθρο γίνεται αναφορά στο ότι εφαρμόστηκε η τροποποίηση των κείμενων διατάξεων στο νόμο που αναφέρεται στο νομικό καθεστώς .

Στο εντέκατο άρθρο συναντάμε τη σύσταση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας (ΚΥΣΕΑ) το οποίο αποτελείται από τον Πρωθυπουργό, ως πρόεδρο, τον Υπουργό και δύο από τους Υφυπουργούς Εξωτερικών, τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης και τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Επίσης, μπορούν να κληθούν από τον Πρωθυπουργό και οι κατά περίπτωση αρμόδιοι για το συζητούμενο θέμα Υπουργοί, Υφυπουργοί και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες. Ενεργώντας στο πλαίσιο των αποφάσεων και κατευθύνσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, το ΚΥΣΕΑ είναι αρμόδιο να αποφασίζει πάνω σε θέματα εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, καθώς και σε θέματα πληροφοριών και δημόσιας τάξης που σχετίζονται με την εξωτερική και την αμυντική πολιτική και να παρέχει κατευθύνσεις για την εφαρμογή των αποφάσεών του από τα αρμόδια Υπουργεία και Υπηρεσίες.

Η σύνθεση και η λειτουργία της Γραμματείας του ΚΥΣΕΑ ορίζονται με αποφάσεις του Πρωθυπουργού, ενώ καταργείται το Ανώτατο Συμβούλιο Εθνικής Άμυνας, και οι αρμοδιότητές του περνούν στο ΚΥΣΕΑ. Κατά τη λήψη των αποφάσεων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων αυτών μετέχει στο ΚΥΣΕΑ ως μέλος με δικαίωμα ψήφου ο αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας. Επίσης μετέχει με δικαίωμα ψήφου ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας όταν πρόκειται για την επιλογή του Αρχηγού του Λιμενικού Σώματος. Για τη λήψη των αποφάσεων το ΚΥΣΕΑ βρίσκεται σε απαρτία αν είναι παρόντα πέντε μέλη του, μεταξύ των οποίων απαραίτητα πρέπει να είναι ο Πρωθυπουργός, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας και ο Υπουργός Εξωτερικών. Στις Συνεδριάσεις του ΚΥΣΕΑ που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της προηγούμενης παραγράφου μετέχει ως γραμματέας και τηρεί σχετικά πρακτικά ανώτατος αξιωματικός.

Τέλος, αναφέρει ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με αποφάσεις του, εκδιδόμενες μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού και δημοσιευμένες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη σύνθεση του ΚΥΣΕΑ.

Στο δωδέκατο άρθρο γίνεται αναφορά στη σύσταση Κυβερνητικού Συμβουλίου (ΚΥΣΥΜ) που αποτελείται από τον Πρωθυπουργό, ως πρόεδρο, τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης, τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, τον Υπουργό Εσωτερικών, τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Δημοσίων Έργων. Στο Κυβερνητικό Συμβούλιο

μπορεί να μετέχουν, ύστερα από πρόσκληση του Πρωθυπουργού οι αρμόδιοι για το θέμα που συζητείται Υπουργοί, Υφυπουργοί, Διοικητές Τραπεζών, Εμπειρογνώμονες και λοιποί υπηρεσιακοί παράγοντες.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου του Συμβουλίου, τον αναπληρώνει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας για τα οικονομικά θέματα και ο Υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης για τα υπόλοιπα. Οι Υπουργοί μπορεί να αναπληρώνονται από τους Υφυπουργούς τους.

Το ΚΥΣΥΜ αποφασίζει για κάθε θέμα γενικότερου ή μεγάλου οικονομικού ενδιαφέροντος, λαμβάνει τα μέτρα που χρειάζονται για την εφαρμογή του Κυβερνητικού Προγράμματος και παρακολουθεί, εποπτεύει και συντονίζει την εφαρμογή τους από τους αρμόδιους Υπουργούς.

Ένας από τους Υπουργούς, οριζόμενος με απόφαση του Πρωθυπουργού, θα εποπτεύει τη Γραμματεία και θα καθορίζεται με απόφαση του Πρωθυπουργού. Προϊστάμενος αυτής είναι ο οικονομικός Σύμβουλος του Πρωθυπουργού.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του Πρωθυπουργού μπορεί να μεταβάλλονται η ονομασία και η σύνθεση του ΚΥΣΥΜ και να καθορίζονται κατά τρόπο διάφορο οι αρμόδιότητές του.

Στο δέκατο τρίτο άρθρο αναφέρεται στη σύσταση Επιτροπής Τιμών και Εισοδημάτων που αποτελείται από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Γεωργίας, Εμπορίου και Εργασίας. Αυτή η Επιτροπή θα επεξεργάζεται και θα συντονίζει κάθε μέτρο που αναφέρεται στην κυβερνητική πολιτική για τις τιμές και τα εισοδήματα ή στην προστασία και στήριξη της γεωργικής παραγωγής, και θα εξυπηρετείται από τη Γραμματεία του Κυβερνητικού Συμβουλίου.

Στο δέκατο τέταρτο άρθρο τονίζει ότι τα Υπουργεία από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ορίζονται ως εξής: α. Πρόεδρος της Κυβέρνησης, β. Εξωτερικών, γ. Εθνικής Άμυνας, δ. Εθνικής Οικονομίας, ε. Εσωτερικών, στ. Δημοσίων Έργων, ζ. Δικαιοσύνης, η. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, θ. Οικονομικών, ι. Γεωργίας, ια. Πολιτισμού και Επιστημών, ιβ. Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, ιγ. Υγείας και Πρόνοιας, ιδ. Ενεργείας και Φυσικών Πόρων, ιε. Εμπορίου, ιστ. Εργασίας, ιζ. Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ιθ. Συγκοινωνιών, κ. Δημοσίας Τάξης, κα. Εμπορικής Ναυτιλίας, κβ. Βόρειας Ελλάδος και κγ. Έρευνας και Τεχνολογίας.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή Προεδρικό Διάταγμα, ύστερα από πρόταση του Πρωθυπουργού, προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες των Υπουργείων. Η απόφαση αυτή ή το διάταγμα μπορεί να επαυξάνει, να περιορίζει ή να ανακατανέμει τις αρμοδιότητες των Υπουργείων.

Στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας συνίσταται μια θέση αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, οι αρμοδιότητες του οποίου και η σειρά προβαδίσματος ορίζονται με απόφαση του Πρωθυπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Στο άρθρο δεκαπέντε αναφέρεται ότι:

Σε κάθε ένα από τα Υπουργεία Προεδρίας και Κυβέρνησης, Εξωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Γεωργίας συνιστώνται τρεις θέσεις Υπουργών.

Στα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Οικονομικών, Συγκοινωνιών και Υγείας και Πρόνοιας συνιστώνται ανά δύο θέσεις Υπουργών.

Στα Υπουργεία Εμπορίου, Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δημοσίων Έργων συνίσταται ανά μία θέση Υπουργού.

Με Προεδρικά Διατάγματα εκδιδόμενα με πρόταση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και των οικείων Υπουργών, καθορίζεται κάθε φορά η κατανομή του προσωπικού και η μεταφορά υπηρεσιών από τα υπάρχοντα Υπουργεία, κατά τροποποίηση των οργανισμών τους, στα νέα για τη στελέχωσή τους καθώς και η διάθρωση των υπηρεσιών των νέων Υπουργείων.

Στο δέκατο έκτο άρθρο καταργείται η θέση νόμου που είχε ως Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών να διορίζεται μόνιμος εν ενεργεία Διπλωματικός Υπάλληλος με βαθμό Πρέσβη. Επίσης αναφέρει ότι συνίσταται θέση μετακλητού Γραμματέα για το Υπουργείο Εξωτερικών.

Τέλος, στο δέκατο έβδομο άρθρο αναφέρει ότι ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α). Βασικές Πηγές

- 1) "Εφημερίδα της Κυβερνήσεως", Τεύχος Α', έτη 1920-1979. Επίσης, τα Τεύχη Β' και Δ.Α.Ε και Ε.Π.Ε.
- 2) Γεώρ. Ν. Χατζηγιάννη (εποπτεία) - Νικ. Η. Κονοφάγου (επιμέλεια). Διαρκής Κωδικοποίηση Αποφάσεων Νομισματικής Επιτροπής και Υποεπιτροπών αυτής.
- 3) Οικονομική και Λογιστική Εγκυκλοπαίδεια, Τόμοι Ε' και Η':
Συμπλήρωμα Νομολογίας, "Τράπεζα"(Ι. Ζαχαρόπουλου), μέχρι και 1972.
- 4) Τα Καταστατικά των Ελληνικών Τραπεζών.
- 5) Ετήσιες Εκθέσεις, Απολογισμοί, Δημοσιεύματα των φορέων του Τραπεζικού Συστήματος.
- 6) "Νομικόν Δελτίον", Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας της Ελλάδος.
- 7) Νόμος 1266 της 2/2.7.82. Νόμος Κατάργησης της Νομισματικής Επιτροπής.

Β). Κύρια Βοηθήματα

- 1) Δημητρογιάννη Ιωάν.: "Νομισματική Επιτροπή, Κώδιξ ισχυουσών διατάξεων". Έκδ. Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα 1957.
- 2) Κριμπά Δημοσθ.,Α.: "Η Εγγύησις εις τας Τραπεζικάς Συναλλαγάς". Αθήνα 1956.
- 3) Τράπεζα της Ελλάδος:
"Τα Πρώτα Πενήντα Χρόνια της Τραπεζης της Ελλάδους, 1928-1978". Αθήνα 1978.

Γ). Λοιπά Βοηθήματα

- 1) Ζητρίδη Αντ.,Χ.: "Το Τραπεζικό Σύστημα της Ελλάδος". Έκδοση Δεύτερη. Αθήνα 1973.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
1) Εισαγωγή.....	1
2) Σύσταση της Νομισματικής Επιτροπής.....	2
3) Σύνθεση, Κανονισμός Λειτουργίας και Υποεπιτροπές της Νομισμα- τικής Επιτροπής.....	5
4) Γενικός καθορισμός των αρμοδιοτήτων της Νομισματικής Επιτρο- πής.....	10
5) Η νομική προσωπικότητα της Νομισματικής Επιτροπής.....	13
6) Η βασική νομοθεσία περί λειτουργίας και ελέγχου Τραπεζών και η Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών.....	15
7) Η νομοθεσία περί ελέγχου και διαχείρισεως των καταθέσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Ταμείων..	23
8) Το καθεστώς ελέγχου των διαθεσίμων των Δημοσίων Οργανισμών..	27
9) Η Νομισματική Επιτροπή και η Τράπεζα της Ελλάδος.....	31
10) Η βασική νομοθεσία που διέπει την άσκηση της πιστωτικής πο- λιτικής και τον έλεγχο της πιστωτικής λειτουργίας.....	34
11) Οι αρμοδιότητες της Νομισματικής Επιτροπής ως προς τον κα- θορισμό της πιστωτικής πολιτικής και την άσκηση του ελέγ- χου της πίστωσης.....	44
12) Η εξουσία της Νομισματικής Επιτροπής ως προς την έκδοση χαρ- τονομίσματος.....	51
13) Γενικοί κανόνες τραπεζικών χορηγήσεων.....	55
14) Έλεγχος των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής.....	58
15) Ο νόμος κατάργησης της Νομισματικής Επιτροπής.....	63
16) Βιβλιογραφία.....	69
17) Πίνακας περιεχομένων.....	70